Tampereen kaupungin

rakennusjärjestys

Sisällys

1 luku: Yleistä 6

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä 6

2 § Soveltamisala 6

3 § Rakentamisen ohjeet 7

4 § Määritelmät 7

5 § Tontin ja rakennuspaikan rinnastaminen 9

6 § Tontin haltija sekä rakennuspaikan haltija ja omistaja 9

2 luku: Rakentaminen asemakaava-alueen ulkopuolella 10

7 § Suunnittelutarvealueet 10

8 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset 10

9 § Rakentamisen määrä 12

10 § Rakennuksen sijainti ranta-alueilla sekä etäisyys rantaviivasta 13

3 luku: Rakennuskohteen rakentaminen 14

11 § Luvanvaraisia rakennuskohteita koskevat yleiset määräykset 14

12 § Tontin sisäisen rakennusalan rajan ylittäminen 18

13 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle 19

14 § Osoitemerkintä 20

15 § Rakennusjärjestyksellä luvanvaraisuudesta vapautetut rakennuskohteet 20

16 § Luvasta vapautettuja rakennuskohteita koskevat määräykset 26

17 § Luvasta vapautettuja vähäisiä rakennuskohteita koskevat määräykset 26

18 § Tontin ja rakennuksen valaistus 27

19 § Mainostamista koskevat erityiset määräykset 28

4 luku: Piha-alueen rakentaminen 31

20 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen 31

21 § Tontin viherpinta-alan määrä, kasvillisuus ja istutukset 32

22 § Piha-alueen korkeusasema 33

23 § Piha-alueen korkeuserojen tasaaminen 34

24 § Tontin pelastustiet 34

25 § Tonttiliittymät ja rakennukseen jätettävät kulkuaukot 36

26 § Polkupyörät 38

27 § Aidat ja portit 39

28 § Lumen varastointi ja poistaminen tontilta 40

5 luku: Rakentaminen erityisalueille 41

29 § Maanrakennustyöt luokitelluilla pohjavesialueilla 41

30 § Rakentaminen luokitelluilla pohjavesialueilla 42

31 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen rakentamisessa 44

32 § Pilaantuneen maa-alueen huomioon ottaminen rakentamisessa 44

33 § Rakentaminen alueilla, joilla esiintyy erityisiä kulttuuriarvoja 44
34 § Rakentaminen kaupunkivihreän kehittämisalueilla 46
35 § Rakentaminen alueilla, joilla mahdollisesti esiintyy mustaliusketta 46
36 § Rakentaminen Tampere-Pirkkalan lentoaseman laskeutumisvyöhykkeellä ja lentoesterajoitusalueilla 47
37 § Rakentaminen raide- ja raitioteiden läheisyyteen 49
6 luku: Rakennuksen yhdyskuntatekninen laatu ja huolto 50
38 § Veden hankinta 50
39 § Jätevesien käsittely 50
40 § Kiinteistön hulevesien hallinta ja johtaminen 52
41 § Tontin jätehuolto 54
42 § Energiahuolto 55
7 luku: Rakennuksen elinkaari 58
43 § Rakennuskohteen kunnossapito ja korjaaminen 58
44 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen 59
8 luku: Työmaat 61
45 § Rakennushankkeesta tiedottaminen 61
46 § Työmaasuunnitelma 61
47 § Työmaavedet 62

48 § Työmaan aikainen toiminta 63

9 luku: Rakennetun ympäristön hoito ja valvonta 68

49 § Rakennetun ympäristön hoito 68

50 § Yksityisten kiinteistöjen ulkoalueilla sekä yleisillä alueilla tapahtuva säilyttäminen ja varastointi 68

51 § Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten varastointi 70

52 § Puiden säilyttäminen tontilla ja puiden kaataminen 71

53 § Rakennetun ympäristön valvonta 72

10 luku: Julkinen kaupunkitila 73

54 § Julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavat rakennuskohteet 73

55 § Johdot sekä tekniset rakennelmat ja laitteet 73

56 § Alueelliset jätteiden keräyspisteet 74

11 luku: Erinäisiä määräyksiä 75

57 § Rakennusjärjestyksen valvonta ja kaupungin viranomaisten yhteistyö 75

58 § Poikkeuksen myöntäminen rakennusjärjestyksen määräyksistä 75

59 § Rakennusjärjestyksen liitteet 75

60 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo 76

1 luku: Yleistä

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä

Tampereen kaupungin rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista oloista johtuvia rakentamista, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamista sekä hyvän elinympäristön toteutumista ja säilyttämistä koskevia määräyksiä. Niillä pyritään edistämään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää kehitystä sekä terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja erityisryhmien tarpeet huomioivan elin- ja toimintaympäristön toteuttamista.

2 § Soveltamisala

Rakentamista kunnissa ohjaavat rakentamislaki (751/2023, jäljempänä RakL), asetukset sekä joukko muita alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

3 § Rakentamisen ohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi kunta voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia ohjeita. Ohjeiden on edistettävä alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävää rakentamista.

4 § Määritelmät

Erillispientalo

Erillispientalolla tarkoitetaan yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Julkinen kaupunkitila

Julkisella kaupunkitilalla tarkoitetaan tilaa, joka on asemakaavassa määritelty katu-, katuaukio-, tori-, puisto-, virkistys- tai liikennealueeksi tai joka on asemakaava-alueen ulkopuolella edellä mainitussa käytössä.

Katos

Katos on rakenteellinen avoin suojarakennelma, joka koostuu katosta ja tukirakenteista, kuten pilareista tai seinistä, ja jonka sivujen yhteenlasketuista pinta-aloista on avointa vähintään 30 %.

Kulttuurihistoriallinen arvo

Kulttuurihistoriallisilla arvoilla tarkoitetaan rakennusten, rakennelmien ja rakennettujen alueiden historiallisista, rakennushistoriallisista, arkkitehtonisista, rakennusteknisistä, rakennustaiteellisista, kaupunkikuvallisista ja maisemallisista arvoista koostuvaa kokonaisuutta.

Lisätietoja

Osassa tämän rakennusjärjestyksen pykäliä on varsinaisen määräystekstin lisäksi Lisätietoja-otsikon alle sijoittuvaa tekstiä. Lisätietoja-otsikon alle sijoittuva osuus on oikeudelliselta luonteeltaan ohjeistavaa ja neuvovaa tekstiä, ei velvoittavaa määräystekstiä.

Pientalo

Pientalolla tarkoitetaan rivitaloja, kytkettyjä pientaloja sekä yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Rakennus

Rakennuksella tarkoitetaan erillistä, kiinteää, paikallaan pysytettäväksi tarkoitettua, omalla sisäänkäynnillä varustettua kohdetta, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa (RakL 2 §).

Rakennusala

Asemakaavassa tontille määritetty alue, jolle saa sijoittaa asemakaavan mukaisen rakennuskohteen.

Rakennuskohde

Rakennuskohteella tarkoitetaan rakennusta tai rakennelmaa, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle (RakL 2 §).

Sivuasunto

Sivuasunnolla tarkoitetaan erillistä asuinrakennusta, joka sijoittuu päärakennuksen kanssa yhteiseen pihapiiriin. Sivuasunnosta ei voi muodostaa omaa rakennuspaikkaa.

5 § Tontin ja rakennuspaikan rinnastaminen

Asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsevan rakennuspaikan osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä rakennusjärjestyksessä on määrätty tontista.

6 § Tontin haltija sekä rakennuspaikan haltija ja omistaja

Tontin haltijan sekä rakennuspaikan omistajan ja haltijan osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä rakennusjärjestyksessä on määrätty tontin omistajasta.

2 luku: Rakentaminen asemakaava-alueen ulkopuolella

7 § Suunnittelutarvealueet

Suunnittelutarvealueita Tampereen kaupungissa ovat alueidenkäyttölain tarkoittamat alueet.

Suunnittelutarpeesta ranta-alueella säädetään alueidenkäyttölaissa.

8 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

Rakennuspaikan tulee olla sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään tarkoitukseen sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä, kuitenkin vähintään 3 000 neliömetriä. Muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitetun rakennuspaikan pinta-alan määrittelyssä tulee edellyttää erityistä harkintaa.

Milloin rakentamisella ei vaikeuteta tulevaa kaavoitusta ja alueella on keskitetty vesihuoltojärjestely, rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 1 000 neliömetriä. Kantakaupungin ranta-alueilla lomarakennuspaikan pinta-alan tulee kuitenkin olla aina vähintään 3 000 neliömetriä.

Eläinsuojan rakentamista varten rakennuspaikan on oltava sen suuruinen, että rakennuspaikalta voidaan osoittaa riittävät alueet eläinten ulkoilua varten sekä paikka riittävälle lannan varastoinnille.

Uusien rakennuspaikkojen sijoittamisessa on huomioitava alueen maisemarakenne sekä vältettävä merkittävien maisemallisten kokonaisuuksien ja ekologisten yhteyksien pirstomista. Tällaisia kokonaisuuksia ovat esimerkiksi tunnistetut kulttuurimaisemakokonaisuudet, maiseman lakialueet, laajat yhtenäiset peltoalueet, perinnebiotoopit ja yhtenäiset metsän reunavyöhykkeet.

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimukset eivät koske uudelleen rakentamista tai korjaus- ja muutosrakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

Lisätietoja

Keskitetyllä vesihuoltojärjestelyllä tarkoitetaan sitä, että kiinteistö on liitetty kunnallisen tai muun organisaation hallinnoimaan talousvesi- ja jätevesiverkostoon.

Eläinsuojan tai sen laajennusosan, lannan varastointiin tarkoitetun rakennuksen tai rakennelman sekä eläinten jaloittelualueen sijoittamisessa tulee huomioida myös, mitä valtioneuvoston asetuksissa ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) sekä eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) säädetään. Lisäksi on huomioitava eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) mukaiset määräykset.

Rakentamiselle suotuisia alueita ovat äärivyöhykkeiden väliin jäävät loivat rinteet, selänteiden välitasanteet sekä pienet mäet ja kumpareet.

Milloin oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa on määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena, rakentamisessa noudatetaan kaavan rakennuspaikkaa koskevia määräyksiä.

9 § Rakentamisen määrä

Rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 15 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 500 neliömetriä.

Asuinkäyttöön tarkoitetulle rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksikerroksisen asuinrakennuksen, johon saa sijoittaa enintään kaksi asuntoa. Jos asuinrakennuksessa on vain yksi asunto, asuinkäyttöön tarkoitetulle rakennuspaikalle saa rakentaa lisäksi erillisen sivuasunnon, joka saa olla enintään 50 % varsinaisen asuinrakennuksen kerrosalasta. Sivuasunto tulee sijoittaa pihapiiriin. Asuinrakennusten lisäksi rakennuspaikalle saa rakentaa yksikerroksisia talousrakennuksia, jotka liittyvät asumiseen.

Lomarakentamiseen tarkoitetuille rakennuspaikoille saa rakentaa yhden enintään kaksikerroksisen lomarakennuksen sekä sen toimintaa palvelevia yksikerroksisia talousrakennuksia.

Muulle kuin asuin- tai lomakäyttöön tarkoitetulle rakennuspaikalle saa rakentaa sen käyttötarkoitukseen liittyviä rakennuksia.

Rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja voidaan sijoittaa maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli se rakennus, rakennuksen käyttötarkoitus sekä soveltuminen rakennettuun ympäristöön huomioon ottaen on mahdollista.

Asuinrakennuspaikalla rakentamiseen osoitetusta kerrosalasta voidaan käyttää enintään 40 % rakennuspaikalle sijoitettavia, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työskentelytiloja ja toimitilarakentamista varten.

Edellä mainittu enimmäiskerrosala on mahdollista ylittää rakennusvalvontaviranomaisen harkinnan mukaisesti, mikäli rakentamishanke koskee maatalouskäytössä olevan maatilan

talouskeskuksen yhteyteen rakennettavien talousrakennusten tai liitännäiselinkeinotoimintaan tarkoitettujen rakennusten rakentamista.

10 § Rakennuksen sijainti ranta-alueilla sekä etäisyys rantaviivasta

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen sijainnin rakennuspaikalla ja etäisyyden rantaviivasta tulee olla sellainen, että rantamaiseman luonnonmukaisuus säilyy.

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä.

Ranta-alueelle rakentaessa tulee muutoin huomioida, mitä tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 21 määrätään tontin viherpinta-alasta, puustosta, muusta kasvillisuudesta sekä istutuksista.

3 luku: Rakennuskohteen rakentaminen

11 § Luvanvaraisia rakennuskohteita koskevat yleiset määräykset

Sopeutuminen ympäristöön, maisemaan ja kaupunkikuvaan sekä luonnon- ja kulttuurihistoriallisten arvojen huomioon ottaminen

Rakentamisella ei saa vaikeuttaa erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä. Hankkeeseen ryhtyvän on otettava hankkeen suunnittelussa huomioon tontilla mahdollisesti esiintyvät erityiset luonnonarvot, kulttuurihistorialliset arvot sekä arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät arvot. Rakennusvalvontaviranomaisen niin edellyttäessä rakentamislupahakemukseen tulee liittää selvitys siitä, miten kyseiset arvot on huomioitu rakentamishankkeessa.

Tontille rakennettavien rakennuskohteiden tulee muodostaa maisema- ja kaupunkikuvaltaan sopusuhtainen sekä alueen kulttuuriarvot huomioon ottava kokonaisuus. Rakennuskohteiden tulee sopeutua ympäröivän alueen yleisesti noudatettuun rakennustapaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Julkisivuissa tekniset tilat, laitteet ja kanavat on suunniteltava kaupunkikuvaan ja maisemaan sekä rakennukseen sopeutuviksi.

Rakennuskohteiden lasipinnat suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lintujen törmääminen lasiin minimoidaan.

Rakennuskohteet ja tontin käyttö on suunniteltava siten, että paikan luonnonarvot, maa- ja kallioperä sekä pinnanmuodot lähtökohtaisesti säilyvät. Maanvaraisen puuston ja kasvillisuuden

säilyttämisen osalta tulee huomioida myös, mitä tämän rakennusjärjestyksen 21 ja 52 pykälissä on asiasta määrätty.

Korkeusasema ja yhteensovittaminen olemassa olevaan ja suunniteltuun kaupunkitilaan

Rakennuskohteen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin sekä katukorkeuteen ja muuhun kuntatekniikkaan. Rakentamislupaan tulee liittää selvitys, joka osoittaa rakennuspaikan tai tontin ympäröivän alueen ja katujen olemassa olevat ja suunnitellut korkeudet sekä kuntatekniikan sijainnin.

Rakennussuunnitteluvaiheessa on huomioitava liittyminen olemassa olevaan ja suunniteltuun kaupunkitilaan. Rakennussuunnitelmat on yhteensovitettava kaupungin hyväksymiin katu- ja puistosuunnitelmiin tai toteutettuun katuun tai puistoon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää esimerkiksi parvekelinjojen, pelastus- ja nostopaikkojen, jätepisteiden sekä tonttiliittymien ja ajoluiskien sijoittamiseen suhteessa katupuihin, kadun kalusteisiin, tekniikkaan ja valaistukseen sekä kadun korkeusasemaan.

Rakennuskohteen perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä on otettava huomioon jäte- ja hulevesiviemäriverkoston padotuskorkeus, pohja- ja tulvaveden korkeus sekä perustusten kuivatusmahdollisuus.

Vesistöjen läheisyyteen rakennettaessa tulee ottaa huomioon alin suositeltava rakentamiskorkeus, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia tai vahinkoa aiheuttavia rakenteita. Lähtökohtaisesti rakentamiskorkeus on HW1/100a + 1 m (keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuva tulvakorkeus + 1 m) ilman aaltoiluvaraa. Mikäli rakennuspaikan vesistöistä ei ole riittävästi korkeushavaintoja tai niitä ei ole ollenkaan, tulee rakentamiskorkeus paikalliseen tietoon ja maastoarvioon perustuen sijoittaa riittävän korkealle niin, että

rakennukselle ei aiheudu tulvavaaraa. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä tulvakorkeus tai pyydettävä lausunto Lounais-Suomen elinvoimakeskukselta.

Maaperän radonpitoisuuden huomioon ottaminen rakentamisessa

Rakentamisessa on otettava huomioon maaperän radonpitoisuus. Säteilyturvakeskuksen antamien ohjeiden mukaisesti uudisrakentaminen on toteutettava radonturvallisia rakenneratkaisuja noudattaen koko Tampereen alueella.

Lisätietoja

Luontoarvojen selvittämisessä ja luontovaikutusten arvioinnissa voi käyttää apuna esim. Suomen ympäristökeskuksen (2023) julkaisemaa opasta: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Luontoarvoja koskevina tietolähteinä on hyvä huomioida myös luonnonsuojelu- ja Natura-alueet, valtakunnallisesti arvokkaat suot, luonnon monimuotoisuuden ydinalueet, ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävät maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, geologisesti arvokkaat harju- ja kallioalueet sekä geologisesti arvokkaat moreenimuodostumat ja tuuli- ja rantakerrostumat, jotka osoitetaan Pirkanmaan maakuntakaavassa. Lisäksi Tampereen kaupunki laatii ja julkaisee verkkosivuillaan vuoden 2026 aikana ohjeistusta siitä, millaisia luontoarvoja kantakaupungin alueella tyypillisesti on, ja miten luontoarvoja voi selvittää. Ohje koskee erityisesti erillispientalo- ja rivitalotonteilla tapahtuvaa rakentamista, mutta tarjoaa lisätietoa Tampereen kantakaupungin keskeisimmistä suojeltavista luontoarvoista kaikille rakennushankkeiden parissa työskenteleville.

Kulttuurihistoriallisia arvoja koskevia tietolähteitä ovat mm. Tampereen kaupungin Oskari-paikkatietopalvelu, Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkuna, Siiri-tietopalvelu sekä erilaiset kulttuuriympäristöselvitykset, joista rakennetun ympäristön ja maiseman osalta keskeisimpiä ovat:

1. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY-inventointi, 2009
2. Pirkanmaa - Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet - VAMA 2021
3. Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi: Ehdotus maakunnallisiksi maisema-alueiksi 2013
4. Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Pirkanmaan liitto)
5. Kulttuurimaisemat 2016: Pirkanmaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maatalousalueet (Pirkanmaan liitto)
6. Asuinalueiden inventointi ja arvottaminen (1940–1960-luvut) - Hipposkylä, Rantaperkiö, Rahola, Järvensivu, Taatala ja Rautaharkko (Tampereen kaupunki 2011)
7. Tampereen keskustan ulkopuolisten 1960- ja 1970-luvun asuinalueiden inventointi ja arvottaminen (pdf) (Tampereen kaupunki 2010)
8. Asuinalueiden inventointi ja arvottaminen (1960–1980-luvut) Saukonmäki, Kaarilan aukio, Haukiluoma ja Linnainmaa (pdf) (Tampereen kaupunki 2010)

Ajantasaiset tiedot kiinteistä muinaisjäännöksistä ja muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista ovat saatavilla Museoviraston hallinnoimilta sivustoilta Kulttuuriympäristön palveluikkuna ja Museoviraston karttaikkuna.

Helsingin kaupunki on laatinut kattavan ohjeen lintuturvallisesta rakentamisesta, jota on suositeltavaa noudattaa rakentamisessa. Ohjeessa kerrotaan, millaisia törmäysriskejä rakennukset aiheuttavat linnuille ja millaisilla toimilla riskejä voidaan vähentää. Linkki ohjeeseen löytyy Tampereen rakennusvalvonnan verkkosivuilta kohdasta rakentamisen ohjeet: Rakentamisen määräykset ja ohjeet [Tampereen kaupunki - Asuminen ja rakentaminen - Rakenna ja korjaa].

Lounais-Suomen elinvoimakeskus määrittelee ranta-alueille alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet. Alasjärven alin suositeltava rakentamiskorkeus on N2000 + 103,70 m, Kaukajärven N2000 + 89,61 m, Pyhäjärven N2000 + 78,27 m ja Näsijärven N2000 + 96,63 m. Edellä mainitut rakentamiskorkeudet eivät sisällä aaltoiluvaraa, joka tulee ottaa huomioon rakennuspaikkakohtaisesti. Aaltoiluvaran arviointiin voi käyttää esimerkiksi Tulviin varautuminen rakentamisessa -opasta (Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, 2014).

Radonista ja radonturvallisesta rakentamisesta löytyy lisätietoa Säteilyturvakeskuksen sivuilta: Tietoa radonista

12 § Tontin sisäisen rakennusalan rajan ylittäminen

Seuraavat luvanvaraisen rakennuskohteen osat saavat ulottua erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomaisen harkinnan mukaisesti asemakaavassa määrätyn rakennusalan rajan yli:

1. maanpinnan alapuolella perustusrakenteet ja kellarin rakenteet
2. maanpinnan yläpuolella ulkoseinän lisäeristys, ovipielet, räystäät, erkkerit, parvekkeet, kuistit, portaat, syöksytorvet, luiskat, tekniset laitteet ja muut vastaavat rakennusosat.

Ylityksestä ei saa aiheutua haittaa ympäristölle, naapureille tai pelastustoiminnalle.

13 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle

Luvanvarainen rakennuskohde saa erityisestä syystä ulottua asemakaava-alueella tontin rajan yli katu- tai muulle yleiselle alueelle seuraavasti:

1. erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet ja muut vastaavat rakennuksen osat 1,2 metriä siten, että maanpinnan ja rakennusosan alapinnan välillä on oltava:
    a. vähintään 3,2 metriä vapaata tilaa jalankulku- ja pyörätien tai muun yleisen alueen osalla
    b. vähintään 4,5 metriä ajoradan tai huoltoajolle varatun väylän yläpuolella
2. perustusrakenteet, tekniset laitteet ja muut vastaavat maanpinnan alapuoliset rakennuksen osat:
    a. 0,3–1,5 metrin syvyydellä 0,2 metriä
    b. 1,5 metriä syvemmällä 1 metrin

Ylityksestä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidolle, kadun tai muun yleisen alueen teknisille laitteille (esim. valaistus ja portaalit) eikä johtoverkostolle. Ylityksestä ei saa aiheutua haittaa katu- tai puistopuuston latvustolle ja juuristolle. Edellä mainituista ylityksistä ei myöskään saa aiheutua kohtuutonta haittaa ympäristölle tai naapureille.

Katurajaan sijoitettavat rakenteet on perustettava niin syvälle, etteivät ne haittaa katualueen kunnallistekniikan rakentamista ja ylläpitoa. Kiinteistön rakenteet ovat kiinteistön ylläpidossa riippumatta siitä kummalla puolella rajaa ne sijaitsevat.

Katualueelle ei saa sijoittaa kiinteistön routaeristeitä.

14 § Osoitemerkintä

Rakennukseen on asetettava osoitenumero ja mahdollisen porrashuoneen tunnusta ilmaiseva kirjain niin, että ne ovat selkeästi havaittavissa kadulta tai muulta liikenneväylältä, myös pimeään aikaan.

Milloin rakennus ei ulotu katuun, liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen, osoitenumero tai sen osoittava ohjaus on sijoitettava tontille johtavan ajoväylän alkupäähän.

Osoitenumerointi ja muut tarpeelliset osoitemerkinnät on oltava toteutettuna viimeistään rakennuksen käyttöönottokatselmuksessa.

Lisätietoja

Osoitemerkintää koskeva ohje löytyy Tampereen kaupungin verkkosivuilta kohdasta rakentamisen ohjeet: Rakentamisen määräykset ja ohjeet [Tampereen kaupunki - Asuminen ja rakentaminen - Rakenna ja korjaa]

15 § Rakennusjärjestyksellä luvanvaraisuudesta vapautetut rakennuskohteet

Rakentamislain 42.1 § 8-kohtainen lista määrittelee luvanvaraisuuden kynnyksen tietyille rakennuskohteille. Muiden rakentamishankkeiden osalta kunta voi rakennusjärjestyksessään määrätä, ettei rakentamislupaa tarvita, kun rakentamishanketta pidetään vähäisenä.

Tampereen kaupungissa luvanvaraisuudesta on vapautettu seuraavat rakentamislain 42.2 §:n ja 42.3 §:n tarkoittamat toimenpiteet sillä perusteella, että niillä katsotaan olevan vain vähäistä

merkitystä alueiden käytölle, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön, ympäristönäkökohtiin, yleiseen etuun tai viranomaisvalvonnan tarpeeseen:

Vähäiset rakennuskohteet

Rakentamisen tulee olla lain ja asetusten, voimassa olevan asemakaavan ja rakentamistapaohjeiden sekä rakennusjärjestyksen määräysten mukaisia, vaikka lupaa ei edellytetä.

1. Yksi tontille sijoittuva alle 50 m2:n suuruinen laituri.

   Laiturin rakentaminen saattaa edellyttää vesilain mukaisen luvan, vaikka se ei rakentamislupaa edellyttäisikään. Vesilain mukaisista luvista vastaa Lupa- ja valvontavirasto.
2. Terassi, kun kyseessä on
   a. tontille sijoittuva terassi.
   b. enintään 50 neliömetrin suuruinen liiketilan ulkotarjoilualue.
3. Rakenteellinen aita, kun aidoista on umpinaista osaa enintään 0,5 metriä ja kyseessä on
   a. enintään 2 metriä korkea teollisuus- ja varastointikiinteistön aita.
   b. enintään 1,8 metriä korkea yhtiömuotoisen kiinteistön tai kytkettyjen pientalojen asuntopihan aita.
   c. enintään 1,4 metriä korkea muu aita.
4. Portti, joka on enintään 1,4 metriä korkea ja pylväineen enintään 4 metriä leveä.
5. Tukimuuri, kun sen umpinainen osa on enintään 0,5 m korkea ja siihen liittyvä kaide enintään 0,9 m korkea.
6. Muuntamo tai muu yhdyskuntatekninen laite tai järjestely, joka on kooltaan enintään 30 neliömetriä.

Aidoista ja porteista määrätään tarkemmin rakennusjärjestyksen pykälässä 27.

Tukimuureista määrätään tarkemmin rakennusjärjestyksen pykälässä 23.

Mainostoimenpiteet

Toimenpiteiden tulee olla lain ja asetusten, voimassa olevan asemakaavan ja rakentamistapaohjeiden sekä rakennusjärjestyksen määräysten mukaisia, vaikka lupaa ei edellytetä.

1. Ikkunateippaukset.
2. Yksittäiset irtokirjainmainokset katutasossa liiketilojen yläpuolella, kun mainos koostuu enintään 400 mm korkeista kirjaimista ja se sijoitetaan lähelle liiketilan näyteikkunan yläreunaa.
3. Ulkoneva kyltti, kun se on kooltaan enintään 0,8 m2 ja sen etäisyys julkisivupinnasta on enintään 1,0 metriä, ja se sijaitsee jalkakäytävän yläpuolella yli 3,2 metrin korkeudella tai ajoradan yläpuolella yli 4,5 metrin korkeudella.
4. Mainoslakana, kun lakana pidetään paikallaan enintään kuuden kuukauden ajan.
5. Mainonta rakennustyömaalla (ei koske valomainoksia tai mainosnäyttöjä).

Mainostoimenpiteistä määrätään tarkemmin tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 19.

Julkisivuihin kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt

Alla listatut vapautukset eivät koske asemakaavalla, lailla tai asetuksella suojeltuja tai muutoin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai alueita, eikä sellaisia alueita, joille on määrätty suojelukaavan laatimisesta johtuva rakennuskielto. Niiden osalta noudatetaan tapauskohtaista harkintaa.

Muutostöiden tulee olla lain ja asetusten, voimassa olevan asemakaavan ja rakentamistapaohjeiden sekä rakennusjärjestyksen määräysten mukaisia, vaikka lupaa ei edellytetä.

1. Julkisivun värin muuttaminen.
2. Katon värin muuttaminen.
3. Kattomateriaalin vaihtaminen, ellei kyse ole kasvikaton poistamisesta.
4. Ikkunoiden ja ovien vaihtaminen, kun valoaukon koko ei muutu.
5. Ikkunoiden puitemateriaalin vaihtaminen puuikkunoista puu-alumiini-ikkunoiksi asuinpientalossa tai vuoden 1960 jälkeen rakennetussa kerrostalossa.
6. Parvekkeiden lasitus, kun rakennus on rakennettu vuoden 1960 jälkeen. Lasituksen luvanvaraisuus tulee kuitenkin selvittää rakennusvalvonnasta silloin, jos lasittamiseen liittyy parvekkeen kattaminen.
7. Katoksen lasittaminen avattavin lasein.
8. Markiisin asentaminen. Vapautus koskee myös asemakaavalla suojeltuja tai muutoin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita pientaloja.
9. Aurinkopaneeli tai -keräin, kun se sijoitetaan pihamaalle tai katolle lappeen suuntaisesti. Tasakatoilla aurinkopaneelien asennuskulman optimointi on mahdollista enintään 30 asteeseen. Vapautus koskee myös asemakaavalla suojeltuja tai muutoin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita pientaloja.
10. Ilmalämpöpumpun ulkoyksikön sijoittaminen
    a. pientaloissa, kun ulkoyksikkö sijoittuu maantasoon ja on verhoiltu julkisivuun soveltuvaksi, ja putkisto on käsitelty julkisivun sävyyn soveltuvaksi.
    b. kerrostalossa, kun putkisto on käsitelty julkisivun sävyyn soveltuvaksi ja ulkoyksikkö sijoitetaan

- lasitetun parvekkeen sisäpuolelle ja on verhoiltu julkisivuun soveltuvaksi.
- lasittamattomalle parvekkeelle parvekekaidelinjan sisä- ja alapuolelle siten, ettei ulkoyksikkö näy julkisivussa.

c. liike- ja toimistotiloissa sekä liike-, toimisto- ja teollisuusrakennuksissa, kun ulkoyksiköt on sijoitettu sisäpihan puoleiselle julkisivulle tai katolle siten, että laite putkistoineen ei näy kadulle. Katunäkymään sijoittaminen vaatii rakennusvalvonnan lupaharkinnan.

Aurinkosähköjärjestelmistä ja lämpöpumpuista määrätään tarkemmin tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 42.

Muut korjaus- ja muutostyöt sekä laajentaminen

Alla listatut vapautukset eivät koske asemakaavalla, lailla tai asetuksella suojeltuja tai muutoin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai sen osia, kun toimenpide kohdistuu suojeltuun tai muutoin arvokkaaseen osaan rakennusta.

Muutostöiden tulee olla lain ja asetusten, voimassa olevan asemakaavan ja rakentamistapaohjeiden sekä rakennusjärjestyksen määräysten mukaisia, vaikka viranomaislupaa ei edellytetä.

1. Tilojen uudelleenjärjestely huoneiston sisällä (kevyen väliseinän purkaminen tai rakentaminen).
2. Aukon tekeminen kantavaan seinään rakennuksen sisällä, kun toimenpide ei heikennä muita rakenneosia tai vaikuta rakennuksen jäykistykseen.
3. Yksittäisten asuinhuoneistojen yhdistäminen.
4. Tulisijan savuhormin rakentaminen.

5. Maalämpökeräin eli maapiiri.
6. Viemäreiden tai putkien pinnoitus.
7. Vesi- ja viemärilaitteiston saneeraus, kun kyseessä on
    a. erillispientalo ja sen laitteistosta remontoidaan vain osa, tai laitteisto uusitaan nykyiselle paikalleen.
    b. rivi- tai kerrostalohuoneiston sisäinen laitteisto.
8. Ilmanvaihtojärjestelmän korjaus- tai muutostyö, kun järjestelmän toimintaperiaate säilyy ennallaan, ilmanvaihtokanavistoon kohdistuvat korjaus- ja muutostyöt eivät edellytä olemassa olevien palokatkojen uusimista tai uusia palokatkoja, ja toimenpiteillä ei ole vaikutusta rakennuksen suojeltuihin ominaispiirteisiin.
9. Lämmön jakojärjestelmän muuttaminen (esim. pattereiden vaihtaminen lattialämmitykseen).
10. Kiinteistökohtaisen hulevesijärjestelmän rakentaminen.
11. Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun rakennus on alle 30 neliömetriä ja jätevesijärjestelmä on ns. harmaavesijärjestelmä ja rakennus sijoittuu muualle kuin pohjavesialueelle tai rantavyöhykkeelle.
12. Alle 30 neliömetrin suuruisen muun kuin asuinrakennuksen laajentaminen, kun kokonaisala on laajentamisen jälkeen alle 30 neliömetriä.
13. Alle 50 neliömetrin suuruisen katoksen laajentaminen, kun katoksen pinta-ala on laajentamisen jälkeen alle 50 neliömetriä.

16 § Luvasta vapautettuja rakennuskohteita koskevat määräykset

Rakentamislain mukaisen rakennuksen määritelmän täyttävät luvasta vapautetut rakennuskohteet (alle 30 neliömetrin suuruiset muut kuin asuinrakennukset) tulee sijoittaa asemakaava- ja ranta-asemakaava-alueilla rakennusalalle.

Katoksen ei tarvitse sijoittua rakennusalalle asemakaava- ja ranta-asemakaava-alueella, ellei kaava toisin määrää.

Palovaaralliset rakennuskohteet tulee sijoittaa naapurin rajasta lain ja asetusten edellyttämällä tavalla.

Luvasta vapautettujen rakennuskohteiden sijoittamisessa tulee huomioida lakien ja asetusten lisäksi erityisesti kaavamääräykset ja kaavan rakentamistapaohjeet, soveltuminen ympäristöön, rasitteet ja rasitealueet, erityiset luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet, vaikutukset naapurikiinteistön rakentamiseen ja käyttämiseen sekä se, ettei sijoittamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa naapurille. Erityistä huomiota tulee kiinnittää myös siihen, mitä tämän rakennusjärjestyksen 21 pykälässä määrätään tontin viherpinta-alan yleisestä riittävyydestä sekä puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämistarpeesta ranta-alueilla.

17 § Luvasta vapautettuja vähäisiä rakennuskohteita koskevat määräykset

Vähäisiksi rakennuskohteiksi luokitellaan kevytrakenteiset, lämmöneristämättömät sekä pinta-alaltaan enintään 6 neliömetrin kokoiset ja harjakorkeudeltaan enintään 2,5 metriä korkeat rakennuskohteet kuten puutarhavajat, kasvihuoneet ja leikkimökit. Vähäinen rakennuskohde ei

käytä rakennusoikeutta. Vähäisen rakennuskohteen voi sijoittaa kaavassa osoitetun rakennusalan ulkopuolelle, ellei kaava toisin määrää.

Myös luvasta vapautettujen vähäisten rakennuskohteiden sijoittamisessa tulee huomioida kaavamääräykset ja kaavan rakentamistapaohjeet, soveltuminen ympäristöön, rasitteet ja rasitealueet, erityiset luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot, kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet, palomääräysten edellyttämät etäisyydet naapurin rajasta, vaikutukset naapurikiinteistön rakentamiseen ja käyttämiseen sekä se, ettei sijoittamisesta aiheudu kohtuutonta haittaa naapurille. Sijoittamisessa tulee lisäksi huomioida, mitä tontin viherpinta-alan riittävyydestä rakennusjärjestyksen pykälässä 21 tai voimassa olevassa kaavassa erikseen määrätään.

18 § Tontin ja rakennuksen valaistus

Tontin ja rakennuksen valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita tai aiheuta tarpeetonta haittaa luonnonympäristölle ja luontoarvoille. Häiriövalon syntyminen tulee estää käyttämällä häikäisemättömiä valaisinmalleja. Valon määrän ja optiikan tulee olla tarkkaan mitoitettu eikä valo saa levitä ympäristöön tarpeettomasti. Valoa ei saa suunnata kohti vesistöä eikä veden pinnan alle.

Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen arkkitehtuuria ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaistuksen tulee soveltua kunkin alueen kaupunkikuvaan. Valaistuksessa on huomioitava rakennetun kulttuuriympäristön arvot.

19 § Mainostamista koskevat erityiset määräykset

Rakennuksiin ja rakenteisiin sijoitettavat mainokset, -kyltit ja markiisit

Rakennukseen kiinnitettävä mainos tai vastaava saa ulottua 1 metriä ja ikkuna- ja ovimarkiisit enintään 1,2 metriä tontin rajan yli katu- tai muulle yleiselle alueelle siten, että maanpinnan ja laitteen alapinnan välillä on oltava vähintään 3,2 metriä vapaata tilaa jalankulku- ja pyörätien osalla ja 4,5 metriä ajoradan osalla.

Kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennuksen ominaispiirteitä ei tule peittää pysyväksi tarkoitetuilla mainoksilla.

Mainosten kiinnittäminen kaiteisiin ja aitoihin on kielletty.

Mainos on kiinnitettävä tukevasti, eikä se saa haitata kadun tai muun yleisen alueen käyttöä tai kunnossapitoa tai olla häiritsevä. Mainoksen muodon, värityksen ja rakenteen on sopeuduttava rakennukseen ja ympäristöön. Mainos on pidettävä kunnossa ja rikkoutuessaan korjattava tai poistettava välittömästi.

Katu- tai muulle yleiselle alueelle sijoitettavat siirrettävät myynti-, mainos- ja tiedotuslaitteet

Katu- tai muulle yleiselle alueelle ei saa sijoittaa siirrettäviä myynti-, mainos- tai tiedotuslaitteita siten, että ne vaarantavat turvallisuutta tai haittaavat esteettömyyttä, liikkumista, pysäköintiä, pelastustoimia tai kunnossa- ja puhtaanapitoa. Mainostelineet on poistettava liikkeen aukioloajan päättyessä.

A-mainoksia tai vastaavia mainostelineitä saa sijoittaa liiketilan välittömään läheisyyteen 1 kappaleen liiketilaa kohden.

Mainosnäytöt ja muut vastaavat itsevalaisevat mainoslaitteet rakennusten julkisivuissa, tonteilla sekä katu- ja muilla yleisillä alueilla

Rakennuksen julkisivuun, tontille tai julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavan mainoslaitteen sijoittelussa tulee huomioida liikenneturvallisuus sekä sijoituspaikan erityispiirteet ja rajoitteet.

Valaisevat laitteet eivät saa aiheuttaa häiriötä tai haittaa ympäristöön. Itsevalaisevan laitteen valoteho ei saa olla merkittävästi voimakkaampi kuin ympäristön valaistus. Laite ei saa aiheuttaa estohäikäisyä tai syttyä ja sammua toistuvasti pimeällä, eikä sen näytöllä saa esittää voimakkaasti välkkyviä kuvia. Laite ei saa estää tai häiritä liikenteenohjauslaitteiden havaitsemista.

Yli kahden neliömetrin suuruiset valomainokset ja valaistut näyttöpinnat tulee sammuttaa yöajaksi klo 22–06 väliseksi ajaksi.

Mainosnäyttöjä ei saa sijoittaa ilman erityistä syytä rakennuksen toisen kerroksen yläpuolelle tai asuinrakennuksen julkisivuun.

Mainosnäyttölaitteita ei sallita asennettavaksi tai niiden sijoittamista on rajoitettu seuraavilla alueilla tai paikoilla:

1. Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat kaupunkitilat ja puistot niitä rajaavine katuineen, kuten Tammerkosken reunustat ja Hämeenpuisto.
2. Arvokkaat ympäristökokonaisuudet, kuten valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet.
3. Suojellut tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja niiden edustat.
4. Kirkot ja hautausmaat ympäristöineen.
5. Julkisten taideteosten ympäristöt.
6. Ranta-alueet.

7. Istutettaviksi määrätyt alueet, avoimet maisematilat ja luonnonmaisemat.
8. Sillat, liittymäalueet, liittymien tai suojateiden näkemäalueet, pysäkkialueet ja raitioteiden lähialueet (alle 4 metriä lähimmästä kiskosta).

Maantienkäyttäjille suunnatut mainoslaitteet

Maantienkäyttäjille suunnattujen mainoslaitteiden osalta lupaviranomaisena maanteiden tie-, suoja- ja näkemäalueilla toimii Sisä-Suomen elinvoimakeskus. Muualle maanteiden varteen sijoitettavien tienkäyttäjille suunnattujen mainoslaitteiden osalta tulee kuulla elinvoimakeskusta naapurina.

4 luku: Piha-alueen rakentaminen

20 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen

Piha-aluetta suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä, eikä se tuota haittaa naapureille.

Pihan ajoneuvoliikenne on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa asukkaille tai ympäristölle.

Piha-alueen tulee liittyä luontevasti kaupunkikuvaan ja ympäröivään maisemaan.

Piha-alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota tontin hulevesien hallintaan. Hulevesien hallintaratkaisuissa tulee noudattaa, mitä tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 40 määrätään.

Rakennuksen laajentamisen, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämisen sekä käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä piha-alueen käyttökelpoisuutta ja viihtyisyyttä on hankkeen laajuus ja ominaisuudet huomioon ottaen parannettava. Piha-alueen muutoksissa tulee ottaa huomioon tontin käyttäjien lisäksi rajanaapurit.

Lisätietoja

Piha-aluetta voidaan parantaa esimerkiksi jäsentämällä autopaikka-alueita, parantamalla pyöräpysäköintipaikkoja, lisäämällä istutuksia sekä leikki- ja oleskelualueiden viihtyisyyttä,

vähentämällä liikkumisesteitä tai rakentamalla piha-alueen käyttökelpoisuutta parantavia rakennelmia.

21 § Tontin viherpinta-alan määrä, kasvillisuus ja istutukset

Ne tontin osat, joita ei käytetä rakentamiseen, tulee säilyttää tai toteuttaa mahdollisimman kasvipeitteisenä ja vettä läpäisevänä. Vähintään 30 % rakennusalan ulkopuolisesta tontin osasta tulee säilyttää tai toteuttaa kasvipeitteisenä ja vettä läpäisevänä pintana, ellei asemakaavasta, tämän rakennusjärjestyksen määräyksistä tai tontin maaperäolosuhteista muuta johdu.

Tontin kasvipeitteiselle maavaraiselle alalle tulee istuttaa tai alueella säilyttää puita, jollei asemakaavasta, tontin maaperäolosuhteista, johtoverkoista tai verkostorakenteista muuta johdu. Puiden säilyttämisen osalta tulee huomioida, mitä tämän rakennusjärjestyksen 52 pykälässä määrätään.

Ranta-alueilla puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta 15 metriä sisämaahan päin ulottuvalla välittömällä rantavyöhykkeellä sijaitseva puusto ja muu kasvillisuus tulee säilyttää pääosin luonnontilaisena, ja ainoastaan niiden vähäinen harventaminen on sallittua.

Liitekartan 1 mukaisten merkittävien uomien välitön lähiympäristö on säilytettävä rakentamattomana. Välittömällä lähiympäristöllä tarkoitetaan suojavyöhykettä, joka ulottuu viiden metrin etäisyydelle ojan tai uoman rantaviivasta. Suojavyöhykkeellä olemassa oleva kasvusto ja puusto tulee pääosin säilyttää. Uomien on oltava koneellisesti kunnossapidettävissä.

Istutuksissa ja kasvikatoilla tulee suosia paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa ja monipuolista, luonnon monimuotoisuutta edistävää kasvilajistoa. Helposti ympäristöön leviäviä vierasperäisiä lajeja on vältettävä.

Rajan läheisyydessä sijaitsevasta kasvillisuudesta ei saa aiheutua haittaa liikenteelle, liittymän näkemäalueille tai kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidolle. Tontin omistaja tai haltija on velvollinen poistamaan katu- tai muulle yleiselle alueelle tontin puolelta kasvavat haittaavat kasvustot. Jos tontin omistaja tai haltija laiminlyö tämän velvollisuuden, kaupungilla on oikeus poistaa haittaavat kasvustot tontin omistajan tai haltijan kustannuksella.

22 § Piha-alueen korkeusasema

Piha-alueen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin siten, että piha-alue sopeutuu luontevasti naapurin, kadun ja muiden ympäröivien alueiden korkeusasemaan.

Piha-alueen korkeusasema on suunniteltava siten, ettei yleiseltä alueelta tontille mahdollisesti johtuvasta hulevedestä aiheudu haittaa rakenteille. Suunnittelussa on huomioitava myös yleisen alueen huleveden hallintarakenteet ja niiden korkeusasemat.

23 § Piha-alueen korkeuserojen tasaaminen

Piha-alueen tasaaminen on toteutettava ensisijaisesti luiskaamalla ja toissijaisesti pengertämällä tai tukimuureilla. Pihamaata ei saa ilman erityistä syytä tasata niin, että asuintontin rajalle syntyy 0,5 metriä suurempi korkeusero.

Luiskaaminen ja pengertäminen on toteutettava kokonaan omalla tontilla siten, etteivät maa-ainekset ja hulevedet valu naapuritontin puolelle tai katu- tai muulle yleiselle alueelle, lukuun ottamatta hulevesitulvavesiä, jotka voi johtaa hallitusti yleiselle alueelle.

Tukimuuri perustuksineen on rakennettava kokonaan oman tontin puolelle ja tukimuurin täytyy olla kunnossapidettävissä omalta tontilta. Tukimuuri voidaan sijoittaa yhteiselle rajalle, mikäli asiasta on sovittu naapureiden kanssa ja tukimuurista on perustettu rasite. Tukimuurin kunnossapitovelvoite kuuluu tontin omistajalle tai haltijalle. Katu- tai muuhun yleiseen alueeseen rajoittuvan tukimuurin sijoittamisessa tulee huomioida myös pykälän 13 määräykset.

Tukimuurin luvanvaraisuudesta määrätään tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 15.

24 § Tontin pelastustiet

Palo- ja pelastuskalustolla on oltava mahdollisuus päästä riittävän lähelle rakennusta. Pelastustie on rakennettava kaikille yli kaksikerroksisille rakennuksille sekä majoitusliike-, hoitolaitos-, opetus-, päivähoito-, liike-, kokoontumis-, tuotanto-, varasto- ja työpaikkarakennuksille siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Ambulanssilla tulee yleensä päästä sisäänkäyntien läheisyyteen.

Pelastustien tulee olla vähintään 3,5 metriä leveä, vapaan ajokorkeuden vähintään 4,5 metriä ja kantavuuden 32 tonnia.

Pelastustielle tontin sisääntulon yhteyteen on sijoitettava tieliikennelain mukainen tekstillinen lisäkilpi H24 Pelastustie. Mikäli koko pelastustietä ei kyetä käyttämään nostamiseen, tulee erilliset nostopaikat merkitä ”Nostopaikka”-kylteillä. Tontille on tarvittaessa sijoitettava myös riittävä määrä opastauluja, joista ilmenee pelastustien sijainti. Lisäksi rakennuksen kaikkiin porrashuoneisiin on kiinnitettävä pelastustietä osoittava piirros.

Tontin pelastustie sekä hälytysajoneuvoja ja huoltoajoa varten tarkoitetut kulkuyhteydet on säilytettävä ajokelpoisina.

Mikäli katu- tai muille yleisille alueille on erityisestä syystä tarve osoittaa pelastusteitä tai nostopaikkoja, rakentamislupavaiheessa tehdään kiinteistön ja Tampereen kaupungin välinen sopimus, jossa sovitaan pelastustien ja/tai nostopaikan sijoituksesta, toteutuksesta, merkinnästä ja kunnossapidosta sekä näiden kustannuksista.

Mikäli pelastustien rakentamisen yhteydessä joudutaan poistamaan tai siirtämään kadun teknisiä laitteita esim. valaisinpylväitä, jakokaappeja tai vastaavia tai katualueella olevia istutuksia tai päällysteitä, kuuluu niiden korvausvelvollisuus tontin omistajalle tai haltijalle.

Lisätietoja

Pelastustien suunnittelua ja toteutusta uudisrakennuskohteissa ohjataan Pirkanmaan pelastuslaitoksen ohjeella: Pelastustien suunnittelu ja toteutus uudisrakennuskohteissa (pdf)

Tampereen kaupungilla on pelastusteiden ja nostopaikkojen suunnittelua ohjaavat tyyppipiirustukset. Ohje on soveltuvin osin hyödynnettävissä myös tonteilla. Linkki ohjeeseen: Pelastusteiden ja nostopaikkojen tyyppipiirustus (pdf)

On hyvä huomioida, että liikenteenohjauslaitteiden sijoittaminen piha-alueelle tai yksityiselle tielle vaatii kaupungin suostumuksen. Suostumuksen hakemisesta ohjataan erillisessä kaupungin verkkosivuohjeessa: Kaupungin suostumuksen hakeminen liikennemerkeille [Tampereen kaupunki - Liikenne, kadut ja kunnossapito - Liikenteen hallinta]
Liikenteenohjauslaitteiden sijoittaminen rakennuspaikalle tai piha-alueelle johtavalle maantielle taas edellyttää lupaa Sisä-Suomen elinvoimakeskukselta.

25 § Tonttiliittymät ja rakennukseen jätettävät kulkuaukot

Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle johtavan moottoriajoneuvoliittymän, yhden yhdistetyn jalankulun ja pyöräilyn liittymän sekä tarvittavan määrän suoraan rakennuksesta kadulle johtavia kulkuaukkoja. Kulkuaukoista yksi voi toimia edellä mainittuna moottoriajoneuvoliittymänä. Tontille voidaan sallia rakennettavaksi erityisestä syystä useampi moottoriajoneuvoliittymä, mikäli se tontin tai rakennuspaikan käytön kannalta on perusteltua.

Tontilta saa rakentaa muille yleisille alueille (esim. puistoon) johtavan jalankulun ja pyöräilyn liittymän vain, jos asemakaavassa on osoitettu liittymän kautta kulkeva julkinen jalankulun tai pyöräilyn yhteys.

Kadulle tai muille yleisille alueille rakennettavat liittymät on hyväksytettävä kaupungilla. Tämä koskee myös olemassa olevien liittymien rakenteeseen tai sijoittamiseen tehtäviä muutoksia.

Liittymien ja niihin kuuluvien rumpujen suunnittelu, rakentaminen sekä kunnossa- ja puhtaanapito kuuluu tontin omistajalle tai haltijalle. Mikäli liittymän rakentamisen yhteydessä joudutaan poistamaan tai siirtämään kadun teknisiä laitteita (valaisinpylväitä, jakokaappeja tai

vastaavia) tai katualueella olevia istutuksia tai päällysteitä, kuuluu niiden korvausvelvollisuus tontin omistajalle tai haltijalle.

Tonttiliittymän sijainti ja korkeusasema on suunniteltava siten, ettei yleiseltä alueelta tontille mahdollisesti johtuvasta hulevedestä aiheudu haittaa piha-alueille tai rakenteille.

Moottoriajoneuvoliittymän leveys asuntoalueilla saa olla enintään 6 metriä ja muilla alueilla enintään 8 metriä. Mikäli katu on päällystetty ja siinä on reunakiveys, tulee tonttiliittymä rajata kadusta madalletulla, vähintään 30 mm korkealla reunakiveyksellä, ellei yleisten alueiden suunnitelmissa ole toisin määritetty.

Moottoriajoneuvoliikenteen käytössä olevan kulkuaukon tulee olla vähintään 4 metriä leveä ja aukon vapaan korkeuden on oltava vähintään 4,5 metriä. Kulkuaukon pituuskaltevuus ei saa olla jyrkempi kuin 1:8.

Moottoriajoneuvoliikenteen käytössä olevaan liittymään ja kulkuaukkoon tulee toteuttaa ennen liittymää vähintään 6 metriä pitkä osuus, jonka pituuskaltevuus ei saa olla suurempi kuin 6 %. Määräys ei koske pientalotontteja.

Erillisen jalankulun ja pyöräliikenteen liittymän leveys saa olla enintään 2 metriä.

Moottoriajoneuvoliittymässä ja moottoriajoneuvojen kulkuaukossa on oltava riittävä esteetön näkemäalue.

Liittymä ei saa tukkia ojien vedenvirtausta. Rummun tulee olla sisähalkaisijaltaan vähintään 250 millimetriä, ellei yleisten alueiden suunnitelmissa ole toisin määritetty. Valtaojien ja niiden sivuhaarojen rumpukoon mitoitus tulee tehdä asiantuntevan suunnittelijan laatiman mitoituksen mukaan. Muoviputkia käytettäessä rengasjäykkyysluokan on oltava SN8.

Rummuilla ei saa aiheuttaa tarpeetonta luontohaittaa, esimerkiksi vesieliöstön kulkemiselle. Rumpu ei saa padottaa veden virtausta.

Maantielle rakennettavista liittymistä päättää tienpitoviranomaisena toimiva Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

26 § Polkupyörät

Tontilta tai rakennuspaikalta on varattava polkupyörien pysäköintiä ja säilytystä varten riittävästi tilaa. Pyöräpaikat on sijoitettava esteettömästi saavutettaviksi ja mahdollisuuksien mukaan rakennuksen sisäänkäynnin tuntumaan.

Asuinkerrostaloissa vähintään 50 % polkupyöräpaikoista tulee osoittaa katettuun ja lukittavaan tilaan, minkä lisäksi kaikki pyöräpaikat tulee varustaa runkolukittavin telinein.

Työpaikoilla vähintään 30 % ja oppilaitoksissa sekä palveluissa 10–30 % polkupyöräpaikoista tulee osoittaa katettuun tilaan.

Lisätietoja

Tampereen kaupungin pysäköintipolitiikka ohjaa pysäköinnin kehittämistä Tampereella. Pysäköintipolitiikkaan sisältyvässä pysäköintinormissa määritellään pysäköintipaikkojen sitova vähimmäislukumäärä Tampereella: Pysäköintipolitiikka [Tampereen kaupunki - Liikenne, kadut ja kunnossapito - Pysäköinti].

Väylävirasto on julkaissut pyöräpysäköintiä koskevan valtakunnallisen suunnitteluohjeen, jota voi hyödyntää esim. pyörätelineiden tarkemman mitoittamisen sekä tonttiliittymien

näkemäalueiden suunnittelussa: Pyöräliikenteen suunnittelu, Väyläviraston ohjeita 18/2020 (pdf).

27 § Aidat ja portit

Aidan ja portin luvanvaraisuudesta määrätään tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 15.

Kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus aidata tonttinsa, ellei kaava tai kaavan rakentamistapaohje toisin määrää.

Aidan ja portin tulee sopeutua ympäristöön korkeudeltaan, muodoltaan, materiaaliltaan ja väriltään. Asuntopiha-aitojen tulee olla yhtiömuotoisissa rakennuksissa ilmeeltään yhdenmukaisia.

Aita tulee sijoittaa siten, että se on huollettavissa omalta tontilta. Huollon vaatimaan tilaan tulee kiinnittää erityistä huomiota kasviaidoissa. Aita voidaan sijoittaa tonttien väliselle rajalle, kun aidan sijoittamisesta ja huoltamisesta on sovittu naapurin kanssa.

Aita ei saa varjostaa naapuritonttia kohtuuttomasti. Mikäli tontti on rajattu kasviaidalla (esim. havupuuaita tai vastaava), kasvillisuus ei saa täysikasvuisenakaan ylittää 2,5 metrin korkeutta.

Katu- tai muuhun yleiseen alueeseen rajoittuvan aidan sijoittamisessa tulee huomioida pykälän 13 määräykset. Aidoista ei saa aiheutua haittaa liikenteelle, liittymien näkemäalueille, kuntatekniikan rakentamiselle, eikä kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidolle. Mikäli liittymässä tai kulkuaukossa on portti, portti ei saa ulospäin avautuessaan ulottua katujen tai muiden yleisten alueiden liikennealueelle.

28 § Lumen varastointi ja poistaminen tontilta

Tontilta on varattava lumen varastoinnille tilaa. Tontin lumia ei saa varastoida katu- tai muulle yleiselle alueelle. Lumet on tarvittaessa kuljetettava lumen vastaanottopaikkoihin, jotta vältytään sulamisvesien aiheuttamilta ongelmilta ja vaurioilta. Lumenkaato on sallittu vain kaupungin osoittamille paikoille.

Lumen varastointi ja poiskuljetus on tehtävä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa naapureille, kiinteistön hulevesijärjestelmälle, puustolle, viheralueille ja muille yleisille alueille, muulle ympäristölle, kadun käyttäjille tai kadun rakenteille.

5 luku: Rakentaminen erityisalueille

29 § Maanrakennustyöt luokitelluilla pohjavesialueilla

Pohjaveden pilaaminen ja pohjaveden laadun vaarantaminen on kielletty.

Kun tehdään maanrakennustöitä pohjavesialueilla, tulee pohjaveden pilaantumisen estämiseen kiinnittää erityistä huomiota. Hankkeeseen ryhtyvän on näillä alueilla selvitettävä pohjaveden korkeusasema.

Maata kaivettaessa pohjaveden ylimmän pinnan ja kaivupinnan välille on jätettävä riittävä suojakerros. Täyttöjä tehtäessä täyttöainesten on oltava puhtaita, laadultaan täyttöön soveltuvia kiviperäisiä maa-aineksia.

Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää selvitystä suojakerroksen riittävyydestä ja täyttömaiden puhtaudesta rakentamisluvanvaraisissa hankkeissa.

Vaarallisten kemikaalien ja polttonesteiden varastoinnista ja käytöstä työmaa-alueilla säädetään Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Lisätietoja

Pohjavesialueet määrittelee valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto LVV, ja pohjavesialuerajaukset ovat saatavilla esimerkiksi Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

30 § Rakentaminen luokitelluilla pohjavesialueilla

Pohjavesialueilla lupa-asiakirjoihin on liitettävä tieto pohjaveden korkeusasemasta. Mikäli korkeusasematiedon tai muun selvityksen perusteella on syytä epäillä, että rakentamistoimenpiteillä on vaikutusta pohjaveteen, tulee lupa-asiakirjoihin liittää myös asiantuntijan laatima pohjaveden hallintasuunnitelma ja rakentamisen aikainen pohjaveden tarkkailuohjelma. Pohjaveden hallintasuunnitelmaan tulee sisällyttää myös työmaavesien hallintaa koskevat toimenpiteet (työmaavesisuunnitelma). Rakennustyöhön ryhtyvän on huolehdittava hallintasuunnitelman ja tarkkailuohjelman asianmukaisesta toteuttamisesta sekä rakennustyön valvonnasta.

Pohjaveden tilapäinen ja pysyvä alentaminen edellyttää aina asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa sekä valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston (LVV) lupaharkintaa. Suunnitelmasta on käytävä ilmi pohjaveden alentamisen vaikutukset vedenhankintaan, kunnallistekniikkaan, ympäristön rakenteisiin ja kasvillisuuteen. Edellä mainittua on noudatettava soveltuvin osin myös maisematyölupaa hakiessa.

Jos kiinteistö sijaitsee vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella, on sen jätevedet johdettava laitoksen jätevesiviemäriverkostoon. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella jätevedet on kerättävä umpisäiliöön tai käsiteltävä asianmukaisesti ympäristönsuojeluviranomaisen ohjeistamalla tavalla ja johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle. Jätevesiviemärin tiiviydestä on tarvittaessa varmistuttava koestamalla viemäri ennen käyttöönottoa. Rakentajan on esitettävä selvitys jätevesijärjestelmän tiiviydestä viimeistään ennen rakennuksen käyttöönottoa.

Puhtaat hulevedet on imeytettävä maaperään, ellei tontin maaperäolosuhteista muuta johdu eikä tontilla sijaitse pilaantuneita maita.

Teollisuuskäytössä olevien tonttien ja muiden niihin verrattavien rakennuspaikkojen liikenne- ja varastoalueiden pintarakenteiden tulee olla pohjavesialueilla vettä läpäisemättömiä. Alueilla syntyvät hulevedet on käsiteltävä asianmukaisesti ja johdettava yleiseen hulevesiviemärijärjestelmään. Mikäli hulevesiviemäriä ei ole, vedet on käsiteltävä asianmukaisesti ja johdettava tiiviissä rakenteessa pohjavesialueen ulkopuolelle.

Vaarallisten kemikaalien, kuten öljyjen ja polttoaineiden, sekä vaarallisten jätteiden varastointi ja käsittely tulee järjestää kiinteistöllä siten, että niiden pääsy viemäriin, maaperään, pinta- ja pohjaveteen sekä muuhun ympäristöön on estetty. Vaarallisten kemikaalien ja polttonesteiden varastoinnista ja käytöstä säädetään yksityiskohtaisemmin Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Lisätietoja

Pohjavesialueet määrittelee valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto LVV, ja pohjavesialuerajaukset ovat saatavilla esimerkiksi Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

Ajantasaiset vesihuollon toiminta-alueet ovat saatavilla Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

Lisätietoja pohjavesialueiden hulevesien laadullisen hallinnan periaatteista on saatavilla Tampereen kaupungin hulevesiohjelmasta, joka löytyy sivustolta: Hulevedet [Tampereen kaupunki - Asuminen ja rakentaminen - Rakenna ja korjaa].

31 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen rakentamisessa

Rakennettaessa alueilla, joilla on käytetty rakennusten tai muiden rakenteiden perustamiseen puupaalutusta tai muita puisia rakenteita, rakentamisella ei saa muuttaa haitallisesti vallitsevia pohjavedenpinnan tasoja tai estää pohjaveden virtausmahdollisuuksia. Kyseisiä alueita on erityisesti keskustassa.

32 § Pilaantuneen maa-alueen huomioon ottaminen rakentamisessa

Rakentamisluvan hakijan on selvitettävä tontin maaperän mahdollinen pilaantuneisuus, mikäli on syytä epäillä, että maaperä on voinut pilaantua.

Mikäli tontin maaperä todetaan pilaantuneeksi, on rakentamisluvan hakijan oltava yhteydessä valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon (LVV) maaperän puhdistamistarpeen arvioimiseksi. Pilaantuneiden maiden kuljetuksessa ja käsittelyssä on noudatettava ympäristönsuojelulakia ja jätelakia sekä niiden nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

Pilaantuneen alueen puhdistaminen vaatii valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston (LVV) päätöksen tai luvan.

33 § Rakentaminen alueilla, joilla esiintyy erityisiä kulttuuriarvoja

Tehtäessä toimenpiteitä liitekartan 2 mukaisilla valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen alueilla sekä valtakunnallisesti ja

maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla, tulee suunnittelun ja rakentamisen laatutasoon kiinnittää erityistä huomiota. Alueilla olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata alkuperäisiä ominaispiirteitä vaalien. Edellä mainittujen alueiden rakennusten korjaus- ja muutostöiden sekä täydennysrakentamisen suunnitteluratkaisujen tulee perustua kulttuurihistorialliseen selvitykseen. Suojeltujen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapidosta, korjaamisesta ja purkamisesta määrätään yksityiskohtaisemmin tämän rakennusjärjestyksen pykälissä 43–44.

Mikäli tontilla tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee kiinteä muinaisjäännös tai muu arkeologinen kulttuuriperintökohde, hankkeeseen ryhtyvän tulee neuvotella tai pyytää lausunto kaikista maankäyttöä koskevista suunnitelmista Pirkanmaan maakuntamuseolta. Muinaisjäännösalueiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on otettava huomioon myös muinaisjäännöksen suoja-alue, maisemallinen sijainti sekä liittyminen ympäristöön. Mikäli rakennuspaikka sijaitsee valtakunnallisesti merkittävän arkeologisen kohteen (VARK) alueella, tulee maankäytön suunnittelussa kiinnittää erityisesti huomiota VARK-inventoinnissa todettujen arvojen ja ominaispiirteiden säilyttämiseen.

Lisätietoja

Muinaismuistolain (295/1963) mukaan kiinteän muinaisjäännöksen ja sen suoja-alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu niihin kajoaminen on kielletty ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa. Rakennuspaikan ja muinaisjäännöksen tai muun arkeologisen kulttuuriperintökohteen välisen etäisyyden riittävyyttä (suoja-alue) arvioi tapauskohtaisesti Pirkanmaan maakuntamuseo.

Ajantasaiset tiedot kiinteistä muinaisjäännöksistä ja muista arkeologisista kulttuuriperintökohteista ovat saatavilla Museoviraston Kulttuuriympäristön palveluikkunasta kyppi.fi ja karttapalvelusta kartta.museoverkko.fi. Tampereella sijaitsevien VARK-kohteiden tiedot löytyvät internetsivustolta VARK-alueet.

34 § Rakentaminen kaupunkivihreän kehittämisalueilla

Liitekartan 3 mukaisilla kaupunkivihreän kehittämisalueilla rakentaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota puuston latvuspeitteisyyden ja kerroksellisen kasvillisuuden lisäämiseen sekä viherpeitteisen vettä läpäisevän pinnan lisäämiseen, ellei asemakaavasta muuta johdu. TAYS:n yliopistollisen keskussairaalan alueella ratkaisut tulee toteuttaa pääkäyttötarkoituksen edellyttämillä reunaehdoilla. Kaupunkivihreän kehittämisalueilla tulee lisäksi huomioida tämän rakennusjärjestyksen 52 pykälän mukaiset maisematyölupaa koskevat määräykset.

35 § Rakentaminen alueilla, joilla mahdollisesti esiintyy mustaliusketta

Liitekartan 4 mukaisilla kallioperän mustaliuskealueilla tulee pohjatutkimuksen yhteydessä rakentamishankkeissa selvittää mustaliusketta sisältävän maa- ja kiviaineksen esiintyminen rakennuspaikalla. Selvittäminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos rakentamisen yhteydessä ei suoriteta louhintaa tai kajota muutoin voimakkaasti maa- ja kallioperään.

Mikäli rakennuspaikalla todetaan mustaliuskepitoista maa- tai kalliokiviaineista pohjatutkimuksen yhteydessä tai sitä havaitaan maaperässä rakennustyön aikana, tulee

rakentamishankkeesta vastaavan olla yhteydessä ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaiseen tarvittavien toimenpiteiden määrittämiseksi.

Mustaliuskeiden esiintymisalueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota pohja- ja pintavesien pilaantumisen estämiseen sekä betoni- ja teräsrakenteiden kestävyyteen. Mustaliuskepitoisen maa- tai kiviaineksen varastointi, käsittely tai hyödyntäminen ei saa aiheuttaa pohjavesien pilaantumisvaaraa eikä merkittävää haittaa pintavesiin.

Lisätietoja

Mikäli rakennuspaikalla todetaan merkittäviä määriä mustaliuskepitoista maa- tai kalliokiviaineista, kyseeseen tulee tyypillisesti niin sanotun hallintasuunnitelman laatiminen ja toimittaminen rakennusvalvontaviranomaiselle, joka tarkastaa suunnitelman yhdessä ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa. Hallintasuunnitelmassa esitetään ne toimenpiteet, joilla ehkäistään mustaliuskeesta rakentamisen aikana mahdollisesti aiheutuvat ympäristöpäästöt. Suunnitelmassa käsiteltäviä toimenpiteitä ovat muun muassa mustaliuskeen hapettumisen ehkäiseminen, kaivettujen massojen neutralointi, muodostuvien vesien käsittely sekä haitta-aineiden kulkeutumisen estäminen.

36 § Rakentaminen Tampere-Pirkkalan lentoaseman laskeutumisvyöhykkeellä ja lentoesterajoitusalueilla

Liitekartan 5 mukaisella laskeutumisvyöhykkeellä uusien asuinrakennusten, sairaaloiden, hoitolaitosten, vanhainkotien, päiväkotien, oppilaitosten sekä käyttötarkoitukseltaan niihin

rinnastettavien rakennusten ulkovaipan ääneneristävyyden lentomelua vastaan tulee olla vähintään 35 dB, ellei kaavasta muuta johdu.

Liitekartan 5 mukaisella Tampere-Pirkkalan lentoaseman esterajoituspinnan alueella on rakentamisen yhteydessä huomioitava lentoliikenteen esterajoitukset. Esitettyjä esterajoituspintoja ei saa ylittää.

Maan- tai vedenpinnasta yli 30 metrin korkeuteen ulottuville väliaikaisille ja pysyville rakennuksille, rakennelmille, rakenteille ja laitteille on haettava lentoestelupaa koko Tampereen alueella. Lentoestelupaviranomaisena toimii Liikenne- ja viestintävirasto Traficom.

Lisätietoja

Ilmailulain mukaan yli 30 metrin korkeuteen maan- tai vedenpinnasta kohoava este edellyttää lentoestelupaa vyöhykkeellä, joka ulottuu 45 kilometrin etäisyydelle lentoaseman mittapisteestä. Tämä ns. korkeusrajoitusvyöhyke kattaa Tampere-Pirkkalan lentoaseman osalta koko Tampereen alueen.

On myös hyvä huomioida yleisesti, että ilmailulain mukaan mastoa, tuulivoimalaa, nosturia, valaistus-, radio- tai muuta laitetta, rakennusta, rakennelmaa tai merkkiä ei saa asettaa, järjestää tai kohdistaa siten, että sitä voidaan erehdyksessä pitää ilmailua palvelevana laitteena tai merkkinä. Edellä mainitut kohteet eivät saa myöskään häiritä ilmailua palvelevia laitteita, lentoliikennettä tai aiheuttaa vaaraa lentoturvallisuudelle.

37 § Rakentaminen raide- ja raitioteiden läheisyyteen

Rauta- ja raitioteiden läheisyydessä on rakentamisen yhteydessä selvitettävä mittauksin liikenteen aiheuttamat maaperän tärinätasot. Rakennuspaikan maaperään liikenteestä mahdollisesti aiheutuva tärinä tai runkomelu on huomioitava rakenteiden suunnittelussa ja toteutuksessa siten, että runko- ja lattiarakenteissa ei pääse syntymään tärinäherätteen resonointia tai maaperäistä runkoääntä.

Lisätietoja

Ajantasaiset rautatieverkon runkomelun riskivyöhykkeet sekä raitiotien tärinän ja runkomelun riskivyöhykkeet ovat saatavilla Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

6 luku: Rakennuksen yhdyskuntatekninen laatu ja huolto

38 § Veden hankinta

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen talousvesiverkostoon vesihuoltolain mukaisesti.

Vesihuoltoverkoston ulkopuolella rakentajan on varmistettava talousveden riittävä laatu ja saatavuus. Liitekartan 4 mukaisilla arseeni- ja fluoridiriskialueilla porakaivovesien arseeni- ja fluoridipitoisuuksien ohjearvon ylittymisriski on suuri. Näillä alueilla rakennuspaikan vesihuolto on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle.

Lisätietoja

Ajantasaiset vesihuollon toiminta-alueet ovat saatavilla Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

Vesihuoltolain mukaan liittämisvelvollisuudesta on mahdollisuus hakea vapautusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

39 § Jätevesien käsittely

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen jätevesiviemäriverkostoon vesihuoltolain mukaisesti.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella kiinteistön jätevedet tulee käsitellä ympäristönsuojelulain ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten edellyttämällä tavalla. Pohjavesialueilla on lisäksi huomioitava, mitä tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 30 asiasta määrätään.

Jätevesijärjestelmän tulee perustua pätevän suunnittelijan laatimaan, säädösten mukaiseen suunnitelmaan. Käytettävän viemäriputken tulee olla muista rakennuksessa käytettävistä putkista selvästi väriltään tai muilta ominaisuuksiltaan erottuvaa virhekytkentöjen välttämiseksi.

Jätevesijärjestelmän rakentamisessa, kunnossapidossa, tyhjentämisessä ja jätevesien ja -lietteiden käsittelyssä sekä kuivakäymälän rakenteiden ja jätteiden käsittelyssä tulee huomioida alueellisen jätehuoltolautakunnan hyväksymät kunnalliset jätehuoltomääräykset sekä Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräykset.

Kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentamisen luvanvaraisuudesta määrätään tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 15.

Lisätietoja

Vesihuoltolain mukaan liittämisvelvollisuudesta on mahdollisuus hakea vapautusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Ajantasaiset vesihuollon toiminta-alueet ovat saatavilla Tampereen Oskari-karttapalvelusta.

40 § Kiinteistön hulevesien hallinta ja johtaminen

Kiinteistölle on rakennettava hulevesi- ja perustusten kuivatusjärjestelmä, josta vedet on imeytettävä omalle kiinteistölle, jos maaperäolosuhteet sen sallivat eikä laista muuta johdu.

Mikäli hulevedet johdetaan Tampereen kaupungin hulevedenhallintajärjestelmään, kuten esimerkiksi hulevesiviemäriin tai avo-ojaan, on siihen saatava järjestelmän haltijan suostumus. Tällöin kiinteistöllä on viivytettävä hulevesiä vähintään 1,1 kuutiometriä sataa vettä läpäisemätöntä pintaneliömetriä kohden. Lisäksi järjestelmässä on oltava hallittu ylivuoto ja sen on tyhjennyttävä 2–12 tunnin kuluessa sateen päättymisestä.

Kiinteistön hulevesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin.

Uusilla katu- ja korttelialueilla muodostuvia hule- ja perustusten kuivatusvesiä ei lähtökohtaisesti saa johtaa radan kuivatusjärjestelmiin. Radan kuivatusjärjestelmiin johdettavista vesistä on sovittava Väyläviraston kanssa.

Hule- ja perustusten kuivatusvesiä ei lähtökohtaisesti saa johtaa myöskään maanteiden kuivatusjärjestelmiin. Maanteiden kuivatusjärjestelmiin johdettavista vesistä on sovittava Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa.

Kiinteistöltä ei saa johtaa hulevesiä tontin rajan yli naapurin puolelle. Hulevesien johtumista naapurin puolelle tulee estää esimerkiksi painanteilla, joiden kunnossapidosta vastaa kiinteistön omistaja tai haltija.

Hulevesiä ei saa myöskään johtaa katu- tai muulle yleiselle alueelle, ellei siitä ole toisin kaupungin kanssa sovittu. Hulevesien poisjohtamisesta ei saa aiheutua haittaa kadun käyttäjille tai kadun rakenteille, eikä vettymis- tai muuta haittaa luontoarvoille.

Ne avo-ojat, joihin johdetaan vettä yleiseltä alueelta tai useammalta kiinteistöltä, on säilytettävä avoimena, eikä niitä saa putkittaa. Mikäli uoma on kiinteistön toimesta putkitettu, kuuluu sen kunnossa- ja puhtaanapito kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

Kiinteistön hulevesijärjestelmän mitoituksen ylittäviä sateita varten kiinteistön tulvareitit on suunniteltava siten, että tulvavedet johdetaan hallitusti kadulle, muulle yleiselle alueelle tai kiinteistöjen sopimalle tulvareitille.

Mikäli piha-aluetta pinnoitetaan vettä läpäisemättömillä materiaaleilla, on pinnoitukselle kertyviä hulevesiä imeytettävä ja/tai viivytettävä kiinteistöllä siten, että hulevesien hallinta tontilla ei heikkene. Pinnoittamisessa tulee huomioida myös tämän rakennusjärjestyksen pykälien 20 ja 21 mukaiset määräykset, sekä mahdolliset aluekohtaiset määräykset.

Lisätietoja

Suositeltavin tapa hallita tontin hulevesiä ovat luontopohjaiset ratkaisut. Luonnonmukaisella hulevesien hallinnalla tarkoitetaan sitä, että hulevedet voivat imeytyä viherpeitteisten ja vettä läpäisevien pintojen kautta kasvillisuuden käyttöön ja suodattua pohjavedeksi tai päätyä lopulta luontaisia reittejä alapuolisiin vesistöihin. Luontopohjaisilla ratkaisuilla saavutetaan monia hyötyjä. Ne vähentävät tulvia, parantavat hulevesien laatua, turvaavat pohjaveden määrää, lisäävät luonnon monimuotoisuutta, parantavat ilman laatua ja luovat kuumina aikoina viileämpää pienilmastoa. Ne myös parantavat virkistyskäyttömahdollisuuksia sekä luontoympäristöjen saavutettavuutta.

Lisätietoja hulevesien käsittelystä ja johtamisesta Tampereen kaupungin alueella saa Tampereen kaupungin hulevesiohjelmasta, joka löytyy sivulta: Hulevedet [Tampereen kaupunki - Asuminen ja rakentaminen - Rakenna ja korjaa]

41 § Tontin jätehuolto

Rakentamislupahakemuksessa tulee osoittaa rakennettavien rakennusten kokoon ja käyttötarkoitukseen suhteutetut riittävät tilat jätteiden keräämistä ja lajittelua sekä jätehuollon muuta järjestämistä varten. Tilojen varauksesta ja suunnittelusta määrätään tarkemmin kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä.

Jätteiden keräysvälineitä ei saa sijoittaa katu- tai muulle yleiselle alueelle.

Keräysvälineet, jätekatokset ja -aitaukset sekä kompostit on sijoitettava tontille siten, etteivät ne vaaranna paloturvallisuutta. Ne eivät myöskään saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa kiinteistön asukkaille tai naapureille taikka rumentaa ympäristöä. Keräysvälineitä, jätekatoksia, -aitauksia tai komposteja ei ensisijaisesti saa sijoittaa tonttiliittymän näkemäalueelle. Mikäli tämä ei kiinteistön olosuhteet huomioon ottaen ole kohtuudella toteutettavissa, sijoittamisessa tulee varmistaa liikenneturvallisuus muilla tarkoituksenmukaisilla ratkaisuilla.

Keräysvälineet ja kompostit on vaadittaessa aidattava tai muutoin suojattava palovaaran ja ympäristöhaittojen välttämiseksi. Jätesuojan tai aidan rakentamisessa on huomioitava kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Jätteiden keräysvälineiden säilytyspaikat on sijoitettava helposti jäteautolla päästävälle paikalle ja siten, ettei tyhjennys aiheuta vaaraa tai haittaa pihan tai kadun toiminnoille.

Vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastoinnissa ja käsittelyssä on huomioitava, mitä tämän rakennusjärjestyksen 30 pykälässä, Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä sekä kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä määrätään.

Keräyspisteiden perustamisesta, keräysvälineistä, keräysvälineiden tarkemmasta sijoittamisesta sekä keräysvälineiden kunnossapidosta säädetään yksityiskohtaisemmin alueellisen jätehuoltolautakunnan hyväksymissä kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä.

Lisätietoja

Pirkanmaan pelastuslaitoksen julkaisemassa ohjeessa annetaan ohjeita jäteastioiden paloturvallisuudesta: Ohje jäteastioiden paloturvallisuudesta (pdf).

Pirkanmaan Jätehuolto Oy on julkaissut ohjeen jätepisteen suunnittelusta: Ohjeita jätepisteen suunnitteluun.

42 § Energiahuolto

Savuhaittojen estäminen

Kiinteistöjen lämmityskattilassa tai muussa tulipesässä ei saa polttaa sellaista polttoainetta, josta aiheutuu haittaa naapureille tai ympäristölle. Savuhaittojen estämiseksi on huolehdittava siitä, että tulipesään johdetaan riittävästi palamisilmaa ja että puhdas palaminen mahdollistetaan.

Energiakaivot

Kahden eri kiinteistön alueella sijaitsevien energiakaivojen keskinäisen vähimmäisetäisyyden tulee olla 15 metriä, jotta vierekkäiset reiät eivät vaikuta vähentävästi yhdestä reiästä saatavaan energiamäärään tai aiheuta maaperän routimista. Reikää ei tule porata ilman naapurin suostumusta 7,5 metriä lähemmäksi naapuritontin rajaa. Energiakaivon

minimietäisyyden viemäreistä, vesijohdoista, jännitteeltään yli 1000 V kaapeleista ja kaukolämpöputkista tulee olla vähintään 3 metriä. Keskisyvien ja syvien energiakaivojen (syvyys yli 600 metriä) etäisyysvaatimuksista neuvotellaan erikseen rakennusvalvontaviranomaisen kanssa.

Vesistöön sijoitettava putkisto edellyttää aina vesialueen omistajan suostumusta, sekä vesirakennustyötä koskevan ilmoituksen tekemistä tai vesilupaa, joissa toimivaltainen viranomainen on valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto (LVV).

Liuosputkistoissa käytettävän lämmönsiirtoaineen on oltava vaaratonta ympäristölle ja terveydelle. Pintavesien pääsy pohjaveteen on estettävä tiivistämällä putkien läpiviennit. Lupakäsittelyn yhteydessä on selvitettävä erikseen käytettävän nesteen laatu.

Energiakaivojen porausjätteitä ei saa johtaa hulevesiviemäriin, ojastoon tai muualle ympäristöön.

Uusien energiakaivojärjestelmien rakentaminen ei saa vaikeuttaa maanalaisen huollon ja pysäköinnin järjestämistä. Maan alle rakennettaessa on selvityksin varmistuttava, ettei rakentamisella ole vaikutusta ympäristössä jo olemassa olevien maanpäällisten tai maanalaisten rakenteiden ja johtoverkostojen käyttöturvallisuuteen.

Energiakaivojen rakentaminen ei ole sallittua alueilla, joilla energiakaivot voivat aiheuttaa huomattavan riskin raakaveden laadulle, vedenottamoiden toiminnalle, paineelliselle pohjavedelle tai olemassa olevalle maanalaiselle infrastruktuurille. Mikäli energiakaivohanketta suunnitellaan pohjavesialueille, hankkeeseen ryhtyvän on ennen rakentamisluvan hakemista otettava yhteyttä Lupa- ja valvontavirastoon, joka arvioi vesilain mukaisen luvan tarpeen.

Jos energiakaivon suunniteltu paikka sijaitsee alueella, jossa on tai on ollut pilaantunutta maata, poraamisen edellytykset on selvitettävä ennen hankkeeseen ryhtymistä valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston (LVV) määräämällä tavalla.

Aurinkosähköjärjestelmät, lämpöpumput ja muut tekniset laitteet

Aurinkosähköjärjestelmien, lämpöpumppujen ja muiden vastaavien teknisten laitteiden tulee sopeutua rakennukseen ja ympäristöön siten, etteivät ne heikennä kaupunkikuvaa ja maisemaa. Asennettaviin laitteisiin liittyvät putkistot, kaapelit sekä muut vastaavat tulee käsitellä julkisivun sävyyn.

Laitteet eivät saa aiheuttaa olennaista haittaa naapureille, liikenteelle tai ympäristölle.

Laitteiden luvanvaraisuudesta määrätään tämän rakennusjärjestyksen pykälässä 15.

Lisätietoja

Tampereen kaupunki on julkaissut erillisen ohjeen, joka koskee yleiselle alueelle rakennettavia energiakaivoja: Ohje maalämpökaivojen sijoittamisesta yleisille alueille (pdf).

On hyvä huomioida, että myös maalämmön keruupiirin sijoittaminen saattaa edellyttää vesilain mukaista lupaa pohjavesialueella, vaikka hanke ei rakentamislupaa edellytäkään.

Lisätietoja aurinkosähköjärjestelmien ja lämpöpumppujen asentamisesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin löytyy Pirkanmaan maakuntamuseon julkaisemista ohjeista: Rakennettu ympäristö - Museokeskus Vapriikki. Myös ympäristöministeriö on julkaissut aiheesta oppaan Vähähiiliset energiamuodot kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa: Vähähiiliset energiamuodot kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa: Kokemuksia esimerkkikohteista (Ympäristöministeriö, 2024).

7 luku: Rakennuksen elinkaari

43 § Rakennuskohteen kunnossapito ja korjaaminen

Rakennuskohteen omistajalla on vastuu rakennuksen kunnosta ja rakenteiden turvallisuudesta. Rakennuskohteen omistaja tai haltija taikka hänen edustajansa on myös velvollinen huolehtimaan siitä, ettei rakennuskohteesta putoa lunta, jäätä tai muuta vastaavaa, joka aiheuttaa vaaraa ihmisille tai omaisuudelle.

Rakennuskohteen korjaamisessa on otettava huomioon rakennuskohteen ominaispiirteet, eikä korjaaminen saa perusteetta johtaa tyylillisesti alkuperäisestä poikkeavaan lopputulokseen.

Ennen korjaus- ja muutostöihin ryhtymistä hankkeeseen ryhtyvän on tarvittaessa selvitettävä rakennuskohteen ja rakennuspaikan kulttuurihistorialliset arvot. Suojeltu tai muutoin kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskohde tulee kunnossapitää ja korjata siten, ettei sen suojelullinen tai kulttuurihistoriallinen arvo heikkene.

Lisätietoja

Kulttuurihistoriallisia arvoja koskevia tietolähteitä on lueteltu tämän rakennusjärjestyksen 11 pykälän lisätiedoissa.

44 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

Purkaminen ei saa vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Rakennusvalvontaviranomainen voi purkamislupaa tai purkamisilmoitusta käsitellessään vaatia hakijaa toimittamaan asiantuntijan tekemän selvityksen rakennuksen kulttuurihistoriallisesta arvosta sekä rakennuksen kunnosta.

Mikäli purkumateriaali- ja rakennusjäteselvityksen perusteella rakennuksessa on käyttökelpoisia rakennusosia, on ne irrotettava uudelleen käyttöä varten rakennuksen purkamisen yhteydessä, jos purettaville rakennusosille on luvan hakijan selvityksen perusteella löydettävissä käyttökohde.

Purkamisessa tulee huomioida mahdollinen rakenteiden pilaantuneisuus, haitta-aineita sisältävät rakenteet ja vaaralliset jätteet. Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää haitta-ainekartoituksen toimittamista purkamisluvan tai purkamiseen johtavan rakentamisluvan yhteydessä.

Mikäli on syytä epäillä, että maaperä on pilaantunut, on maaperän pilaantuneisuus tutkittava ja huomioitava maanalaisten rakenteiden purkamisen yhteydessä. Mikäli maaperä todetaan pilaantuneeksi, on hankkeeseen ryhtyvän oltava yhteydessä valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon (LVV) maaperän puhdistamistarpeen arvioimiseksi.

Purkamisen aikana on huolehdittava paloturvallisuudesta, ehkäistävä purkamisesta aiheutuvaa melu- ja pölyhaittaa sekä estettävä ympäristön roskaantuminen. Rakennuksia purettaessa tulee huomioida myös, mitä luonnonsuojelulaki rauhoitettujen lajien osalta määrää.

Jos uuden rakennuksen rakentamista ei aloiteta välittömästi rakennuksen tai sen osan purkamisen jälkeen, on tontti viivytyksettä siistittävä purkamisen jäljiltä.

Purkutöiden yhteydessä on huolehdittava, ettei työstä aiheudu likaantumista tai vahinkoa katu- tai muulle yleiselle alueelle. Mikäli likaantumista tai vahinkoa varotoimenpiteistä huolimatta kuitenkin aiheutuu, on likaantunut tai vahingoittunut katu- tai muu yleinen alue kasvillisuuksineen ennallistettava välittömästi kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Lisätietoja

Kulttuurihistoriallisia arvoja koskevia tietolähteitä on lueteltu tämän rakennusjärjestyksen 11 pykälän lisätiedoissa.

8 luku: Työmaat

45 § Rakennushankkeesta tiedottaminen

Luvan hakijan on tiedotettava lupahakemuksen vireilläolosta rakennuspaikalla työmaataululla tai -kyltillä.

Työmaataulusta tai -kyltistä tulee ilmetä rakennustyön kohde, työstä vastaavat yhteystietoineen sekä kohteen arvioitu aloittamis- ja valmistumisajankohta. Työmaataulu tai -kyltti tulee sijoittaa näkyvälle paikalle ja sen tulee olla vähintään A3-kokoinen.

46 § Työmaasuunnitelma

Rakennusvalvontaviranomainen voi perustellusta syystä määrätä, että rakennushankkeeseen ryhtyvän on toimitettava työmaasuunnitelma ennen työn aloittamista.

Suunnitelmasta tulee selvitä työmaan järjestelyt, kuten työmaa-aikaisten rakennusten sijoitus, puuston ja muun kasvillisuuden suojaaminen, suojarakenteet, melu-, likaantumis- ja pölyhaittojen rajoittaminen, roskaantumisen esto sekä muut toimenpiteet, joilla vältetään rakennustyön aiheuttamat kohtuuttomat haitat ympäristössä. Tarvittaessa suunnitelmassa esitetään myös työmaataulun sijoittaminen.

Suunnitelmasta tulee selvitä myös työmaan ajoliikenneyhteydet sekä vaikutus kaikkien kulkumuotojen liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Muutokset pysyviin liikenteenohjauslaitteisiin, väyliin ja väyläleveyksiin edellyttävät katulupaa.

47 § Työmaavedet

Työmaavesisuunnitelma on laadittava kaikille työmaille.

Luvanvaraisten hankkeiden ollessa kyseessä, työmaavesisuunnitelma liitetään osaksi työmaasuunnitelmaa ja se on esitettävä rakennusvalvontaviranomaiselle ennen kuin maanrakennustyöt aloitetaan.

Työmaavesiä ei lähtökohtaisesti saa johtaa radan tai maanteiden kuivatusjärjestelmiin. Radan kuivatusjärjestelmiin johdettavista vesistä on sovittava Väyläviraston kanssa, ja maanteiden kuivatusjärjestelmiin johdettavista vesistä Sisä-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa.

Mahdollisuudesta johtaa haitta-aineita sisältäviä työmaavesiä jätevesiviemäriin tulee sopia Tampereen Veden kanssa.

Työmaavesien käsittelystä ja johtamisesta säädetään Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Lisätietoja

Työmaavesillä tarkoitetaan kaikkia sellaisia vesiä tai lietteitä, jotka syntyvät työmaa-alueilla tavanomaisista sadantaan ja sulamiseen liittyvistä hulevesistä, maaperän vesistä tai pesu- ja purkuvesistä, jotka liittyvät työmaalla käytettäviin työmenetelmiin.

Työmaavesien hallinnan ja käsittelyn yksityiskohdista ohjeistetaan Tampereen kaupungin työmaavesiohjeessa, joka löytyy sivustolta: Työmaavesien käsittely ja hallinta [Tampereen kaupunki - Luonto ja ympäristö - Ympäristönsuojelu - Vesiensuojelu].

Viheralueet ja hulevedet -yksikkö sekä ympäristönsuojeluyksikkö ovat laatineet 20.6.2022 yhteisen linjauksen, joka koskee Myllypuroon hulevedet johtavien kiinteistöjen hulevesien hallintaa. Linkki periaatteisiin: Huleveden hallinnan periaatteet Myllypuroon johtuvalla alueella (pdf).

48 § Työmaan aikainen toiminta

Työmaan perustaminen

Työmaa tulee perustaa siten, että se vie mahdollisimman vähän tilaa katu- ja muilta yleisiltä alueilta. Perustaminen on pyrittävä tekemään lisäksi siten, ettei olemassa olevaa katu- tai viheralueen puustoa tarvitse rakennusaikaisista syistä poistaa. Katu- tai muun yleisen alueen käyttämiseen työmaana on saatava katutilavalvontaviranomaisen myöntämä katulupa, ja myös katu- tai viheralueen puuston poistoon on saatava suostumus kaupungilta.

Työmaata ei saa perustaa rautatiealueelle tai rautatien suoja-alueelle, eikä rautatien suoja-alueella ole myöskään sallittua säilyttää esimerkiksi rakennusmateriaaleja. Mikäli rakennustöitä on välttämätöntä suorittaa rautatiealueella, on hankkeeseen ryhtyvän sovittava asiasta Väyläviraston kanssa ratalain mukaisesti. Mikäli rautatiealueen läheisyydessä ryhdytään louhintatöihin, käytetään nostureita tai telineitä tai kaadetaan puita, jotka voivat kaatuessaan ulottua radalle, tulee ennen töiden aloittamista olla yhteydessä Väyläviraston rataisännöitsijään.

Rakennustyömaa-alueita ei saa lähtökohtaisesti ulottaa myöskään maanteiden tiealueille. Maanteiden osalta lupaviranomaisena toimii Sisä-Suomen Elinvoimakeskus.

Työmaa on erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä tarvittaessa aidattava ja muutoinkin suojattava siten, ettei siitä aiheudu henkilö- tai omaisuusvahinkoja tai liikenne- tai muuta häiriötä. Työmaan aitaamisessa tulee huomioida kaupunkikuvalliset näkökohdat. Työmaa ei saa aiheuttaa kohtuutonta tärinä-, melu-, pöly-, likaantumis- tai muuta haittaa ympäristölle.

Rakenteen, rakennelman tai laitteen asentaminen katualueelle tai muulle yleiselle alueelle tarvitsee katuluvan ja lisäksi asiasta on tehtävä sopimus kaupungin kanssa. Katu- tai muulla yleisellä alueella jo sijaitsevan rakenteen, rakennelman tai laitteen poistaminen tai muuttaminen tarvitsee katuluvan. Poistamiselle tai muuttamiselle on lisäksi saatava omistajan lupa. Katualueelle asennetut rakenteet, rakennelmat tai laitteet eivät saa aiheuttaa haittaa.

Mikäli työmaan takia joudutaan poistamaan kadun valaisemiseen tarkoitettuja kadun teknisiä laitteita (esim. valaisinpylväät), on työmaasta vastaavan valaistava pimeäksi jäävä katualue muilla keinoin 1.8.–31.5. välisenä aikana. Tilapäisten valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta eivätkä tarpeettomasti tai haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Työmaavalaistus ei saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa luontoarvoille.

Mikäli työmaan perustaminen aiheuttaa muutoksia olemassa oleviin liikennejärjestelyihin, tulee työmaasta vastaavan huolehtia korvaavien liikennejärjestelyiden toteuttamisesta katuluvan mukaisesti.

Mikäli työmaalla havaitaan merkkejä muinaisjäännöksestä (esim. ympäröivästä poikkeavaa nokista tai punertavaa maata, hiiltä, kiveystä, kivi- tai tiilimuurausta tai arviolta yli 100 vuotta

vanhoja esineitä), on työt keskeytettävä kyseisen kohdan osalta välittömästi ja otettava yhteyttä Pirkanmaan maakuntamuseoon.

Suoritettaessa rakennustöitä käytössä olevassa rakennuksessa, on huolehdittava siitä, että kohteen palo- ja henkilöturvallisuus ei heikkene. Tarvittaessa on ryhdyttävä toimenpiteisiin tilapäisten turvallisuusjärjestelyjen toteuttamiseksi.

Mikäli rakennuksen osoitenumero joudutaan korjaus- tai muiden vastaavien töiden vuoksi työmaa-aikana peittämään, tulee korvaava osoitenumero sijoittaa helposti havaittavissa olevaan paikkaan.

Katu- tai muun yleisen alueen käyttäminen

Katu- tai muulla yleisellä alueella tehtävään työhön on haettava katutilavalvontaviranomaisen myöntämä katulupa. Työssä on noudatettava Tampereen kaupungin ohjetta, joka koskee kadulla tai muilla yleisillä alueilla tehtäviä töitä.

Puuston ja kasvillisuuden työmaa-aikainen suojaaminen

Työmaa-alueilla säilytettäväksi tarkoitettu puusto tai muu kasvillisuus on suojattava asianmukaisesti rakennustyön ajaksi. Juurien vaurioitumista tulee ehkäistä riittävän laajalla suoja-alueella. Maisemallisesti tai luonnonarvoiltaan arvokkaat puut sekä merkittävät luonnontilaiset tontin tai rakennuspaikan osat on suojattava työmaa-aikana erityisen huolellisesti. Suojaus on tehtävä esimerkiksi aitaamalla. Rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tai rakennustyötä valvottaessa rakentajalta suojaussuunnitelman.

Mikäli puiden juuristoa tai puiden oksia on työmaa-aikana välttämätöntä vahingoittaa, on se tehtävä hallitusti. Vahingoittuneiden juurten ja oksien leikkuupinnat on viimeisteltävä siisteiksi

esimerkiksi sahaamalla. Yleisillä alueilla kasvavien puiden leikkaukset tehdään kaupungin ohjeistamalla tavalla vahingon aiheuttajan kustannuksella.

Työmaan jätehuolto

Työmaalla tulee olla työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen. Jätehuollon tulee olla suunnitelmallista ja siinä on huomioitava jätemäärän vähentäminen sekä jätteen erilliskeräys.

Työmaan hoitaminen sekä työmaalla tapahtuva varastointi

Työmaa ympäristöineen on pidettävä hyvässä ja siistissä järjestyksessä. Työmaalta ei saa kulkeutua roskia, maa- ja kiviaineksia eikä muita materiaaleja katu- tai muulle yleiselle alueelle tai muualle ympäristöön.

Mikäli rakennettavalla alueella on havaittu tai havaitaan haitallisia vieraslajeja, tulee niistä huolehtia lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Mikäli vieraslajia sisältävä maa-aines viedään pois rakennusalueelta, tulee se viedä paikkaan, jolla on lupa vastaanottaa sellaista maa-ainesta.

Vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden varastointi ja käsittely tulee järjestää siten, että niiden pääsy viemäriin, maaperään, pinta- ja pohjaveteen sekä muuhun ympäristöön on estetty. Vaarallisten kemikaalien ja polttonesteiden varastoinnista ja käytöstä säädetään yksityiskohtaisemmin Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Työmaalla rakennusmateriaalit on säilytettävä suojattuina valmistajan ohjeiden edellyttämällä tavalla.

Työmaan purkaminen ja siistiminen

Rakennustyön jälkeen työmaaparakit ja työmaa-aidat sekä vastaavat työmaarakenteet on poistettava ja työmaa-alue siistittävä viipymättä.

Työmaan purkamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei työstä aiheudu likaantumista tai vahinkoa katu- tai muulle yleiselle alueelle. Mikäli likaantumista tai vahingoittumista varotoimenpiteistä huolimatta kuitenkin aiheutuu, on likaantunut tai vahingoittunut katu- tai muu yleinen alue kasvillisuuksineen ennallistettava välittömästi kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

Lisätietoja

On hyvä huomioida, että ympäristönsuojelulain mukaan erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavista tilapäisistä töistä on aina tehtävä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen työn aloittamista. Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä säädetään asiasta tarkemmin.

Kadulla tai muilla yleisillä alueilla tehtäviä töitä koskeva ohje löytyy kaupungin verkkosivuilta: Katuluvat [Tampereen kaupunki - Liikenne, kadut ja kunnossapito]

Vieraslajit.fi -sivustolta löytyy ajankohtaisia ohjeita vieraslajeihin liittyen.

9 luku: Rakennetun ympäristön hoito ja valvonta

49 § Rakennetun ympäristön hoito

Tontti on pidettävä sen käyttötarkoituksen ja ympäröivän alueen maankäytön edellyttämässä kunnossa.

Rakennukset, niiden julkisivut ja ulkopuoliset osat, portit, aidat, istutukset sekä rakennelmat ja tekniset laitteet on pidettävä kunnossa niin, etteivät ne rumenna ympäristöä tai aiheuta haittaa tai vaaraa. Ilkivallan aiheuttamat vahingot on poistettava tai korjattava välittömästi. Historiallisesti tai maisemallisesti arvokkaista rakennuksista ja pihapiireistä tulee huolehtia siten, että niiden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.

Liikenneväylät, kadut, torit ja katuaukiot sekä puistot ja oleskeluun tarkoitetut ulkotilat on pidettävä kunnossa siten, että ne täyttävät hyvän kaupunkikuvan, viihtyisyyden, toimivuuden, terveellisyyden ja turvallisuuden vaatimukset.

50 § Yksityisten kiinteistöjen ulkoalueilla sekä yleisillä alueilla tapahtuva säilyttäminen ja varastointi

Kiinteistöä tulee käyttää kaavan määräämään käyttötarkoitukseen. Kiinteistöä ei saa käyttää häiriötä aiheuttavaan, turvallisuutta vaarantavaan tai ympäristöä rumentavaan materiaalien varastointiin tai säilytykseen.

Asuinkäyttöön tarkoitetut kiinteistöt

Ulkovarastoinnin tulee olla asumiseen liittyvää ja ympäristöön soveltuvaa. Kulkuneuvojen säilyttäminen on sallittua niille tarkoitetuilla autopaikoilla ja pihateillä. Istutettavaksi tarkoitettuja alueita ei saa ottaa pysyvään tai pitkäaikaiseen varastointikäyttöön. Tavanomaisia pieniä kulkuneuvoja ja niihin liittyviä varusteita, kuten polkupyöriä tai pieniä peräkärryjä, saa kuitenkin säilyttää pysyvästi tai pitkäaikaisesti myös muualla kuin autopaikoilla tai pihatiellä, mikäli säilytys on siistiä, eikä aiheuta kohtuutonta haittaa naapureille.

Muussa kuin jatkuvassa käytössä olevien kulkuneuvojen ja laitteiden, kuten suurikokoisten veneiden tai asuntoautojen säilyttäminen kiinteistön ulkoalueilla on mahdollista vain kausiluonteisesti. Kausiluonteinen säilyttäminen on mahdollista myös muualla kuin autopaikoilla ja pihateillä, mutta se on järjestettävä siten, että kulkuneuvot ja laitteet eivät sijoitu alle neljän metrin etäisyydelle naapuritontin rajasta tai aiheuta kohtuutonta haittaa naapureille.

Asemakaava-alueilla asuinkäyttöön tarkoitettujen tonttien ulkoalueita ei ole sallittua käyttää naapureille kohtuutonta haittaa aiheuttavien suurikokoisten ammattikäyttöön tarkoitettujen kalusteiden, nostimien, kuorma-autojen, maansiirtokoneiden tai muiden vastaavien työkoneiden, kuten kaivin- tai pyöräkoneiden, traktoreiden tai niiden perävaunujen pysyvään tai kausiluonteiseen säilyttämiseen.

Teollisuuden käyttöön ja varastointiin tarkoitetut kiinteistöt

Rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä teollisuus- ja varastokäytössä olevien kiinteistöjen ulkovarastoalueet aidattaviksi istutettavalla tai rakenteellisella aidalla.

Kiinteistöt, jotka eivät ole rakennuspaikkoja

Liikuteltavien rakennelmien ja laitteiden (esim. vaunumökit, asuntovaunut ja peräkärrysaunat) pysyttäminen sellaisilla kiinteistöillä, jotka eivät ole rakennuspaikkoja, on sallittua enintään kolme viikkoa vuodessa. Aikarajoitus ei kuitenkaan koske tavanomaista retkeilyä.

Kadut ja muut yleiset alueet

Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tapahtuva säilyttäminen ja varastointi on kielletty.

Lisätietoja

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä säädetään vaarallisten kemikaalien ja vaarallisten jätteiden säilyttämisestä ja varastoinnista.

51 § Pilaantumattomien maa- ja kiviainesten varastointi

Varastointialue on erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä tarvittaessa aidattava ja muutoinkin suojattava siten, ettei siitä aiheudu henkilö- tai omaisuusvahinkoja tai liikennehäiriötä.

Varastointialueilta ei saa kulkeutua maa- ja kiviaineksia tai muita materiaaleja katu- tai muulle yleiselle alueelle tai muualle ympäristöön. Varastoinnista ei myöskään saa aiheutua pohjavesien pilaantumisvaaraa, merkittävää haittaa pintavesiin tai hulevesijärjestelmään eikä kohtuutonta pölyyntymishaittaa ympäristöön. Mikäli varastoitavassa maa-aineksessa havaitaan vieraslajeja, tulee niistä huolehtia lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Varastointialueet on ennallistettava toiminnan ja rakentamisluvan määräajan päätyttyä.

52 § Puiden säilyttäminen tontilla ja puiden kaataminen

Rakennettavalta tontilta saa kaataa vain ne puut, mihin lupapäätöksessä on annettu lupa.

Asemakaava-alueilla rakennetulta tontilta saa kaataa puita ilman maisematyölupaa vain, mikäli toimenpiteen vaikutukset tontille ja ympäristöön ovat vähäisiä. Tontille on toimenpiteiden jälkeen jäätävä riittävä määrä puita. Liitekartan 3 mukaisilla kantakaupungin kaupunkivihreän kehittämisalueilla puiden kaataminen edellyttää kuitenkin aina maisematyöluvan tarpeen arviointia.

Mikäli puita on kaadettu ilman lupaa ja siten, että puiden kaatamisen vaikutukset tontille tai ympäristöön ovat vähäistä suurempia, on tontille istutettava uusia puita.

Mikäli rakentamisen vuoksi on välttämätöntä kaataa puita lintujen pesimäaikana (1.4.–31.7.), hankkeeseen ryhtyvän on tarkastettava puut lintuasiantuntijan avustuksella ennen kaatamiseen ryhtymistä luonnonsuojelulain mukaisen lintujen pesimärauhan varmistamiseksi. Puita kaataessa on lisäksi aina huomioitava, ettei kaadettavassa puussa tai sen välittömässä lähiympäristössä ole luonnonsuojelulain tarkoittamia tiukkaa suojelua edellyttäviä lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai rauhoitettujen lintujen pesiä.

Kiinteistön haltijan on huolehdittava kiinteistön puiden kunnosta. Puiden kunto tulee tarpeen vaatiessa todeta puidenhoidon ammattilaisen tekemällä kuntoarvioinnilla. Jos puu on ympäristölleen vaarallinen, kiinteistön haltijan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa määrätä korvaavien puiden istuttamisesta.

Lisätietoja

Rauhoitettujen lintujen häiritseminen niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä ilman luonnonsuojelulaista johdettavissa olevaa perustetta. Lisääntymiskauden ulkopuolella linnun pesän vahingoittaminen on kiellettyä silloin, kun kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti.

53 § Rakennetun ympäristön valvonta

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo rakennettua ympäristöä ja julkista kaupunkitilaa suorittamalla tarkastuksia ja katselmuksia.

Pykälissä 49–50 mainittujen valvontakohteiden kunnon toteamiseksi rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa järjestää kaupunginosa- tai aluekohtaisia tarkastuksia, joiden yhteydessä havaitut puutteet kirjataan ja ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Lisätietoja

Havaituista puutteellisuuksista annetaan kunnossapitovelvollisille korjauskehotus sekä ilmoitetaan määräaika, mihin mennessä korjaukset on suoritettava. Mikäli laiminlyöntejä ilmenee määräajan jälkeen, on rakennusvalvontaviranomaisella oikeus ryhtyä rakentamislaissa säädettyihin toimenpiteisiin.

Naapurien väliset erimielisyydet kasvillisuuden sijoittamisesta ja sen hoitoon liittyvistä asioista eivät kuulu rakennetun ympäristön valvontaan, vaan niitä sääntelee naapuruussuhdelaki (26/1920).

10 luku: Julkinen kaupunkitila

54 § Julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavat rakennuskohteet

Julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavat rakennuskohteet on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne soveltuvat kooltaan, rakenteiltaan ja ulkoasultaan kunkin alueen kaupunkikuvaan. Rakennuskohteet on sijoitettava siten, että julkisen kaupunkitilan esteettömyys toteutuu, eikä sijoittamisesta aiheudu haittaa kunnossa- ja puhtaanapidolle. Sijoituksessa tulee huomioida myös tie- ja katualueiden näkemäalueet.

Julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavista rakennuskohteista on tehtävä sopimus kaupungin kanssa.

55 § Johdot sekä tekniset rakennelmat ja laitteet

Mikäli johtoja tai teknisiä rakennelmia ja laitteita sijoitetaan kaupungin hallitsemalle katu- tai muulle yleiselle alueelle, on sijoittamisesta tehtävä sopimus kaupungin kanssa.

Katu- tai muulle yleiselle alueelle sijoitettavat tekniset rakennelmat ja laitteet on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne aiheuta haittaa katu- ja puistopuille tai kadun kalusteille, varusteille ja muulle infrastruktuurille. Rakennelmat ja laitteet eivät saa haitata kadun kunnossa- ja puhtaanapitoa, vaarantaa liikenneturvallisuutta, muodostaa liikkumisestettä tai aiheuttaa muuta haittaa. Teknisten rakennelmien ja laitteiden tulee sopia kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Johtojen sekä teknisten rakennelmien ja laitteiden omistajan tai haltijan tulee kartoittaa sijainti- ja muut tiedot katu- tai muulle yleiselle alueelle sijoitetuista tai sijoitettavista johdoista, rakennelmista ja laitteista.

Maan alle sijoitettavat sähkö-, tele-, ohjaus- ja muut vastaavat kaapelit tai johdot tulee asettaa suojaputkiin katu- ja muilla yleisillä alueilla. Jakokaapit tulee sijoittaa joko katualueen reunaan, muulle yleiselle alueelle tai rakennukseen. Sijoittaminen ei saa estää kadun käyttöä tai haitata sen kunnossapitoa. Johtojen sekä teknisten rakennelmien ja laitteiden kunnossapito kuuluu laitteen omistajalle.

56 § Alueelliset jätteiden keräyspisteet

Julkiseen kaupunkitilaan voidaan sijoittaa alueellisia jätteiden keräyspisteitä. Keräyspisteiden tulee sopeutua kaupunki- ja maisemakuvaan.

Keräyspisteiden sijoittamisesta yleiselle alueelle on tehtävä sopimus kaupungin kanssa. Sijoittamiselle on lisäksi haettava poikkeamislupa, ellei sijoittaminen perustu oikeusvaikutteiseen kaavaan tai hyväksyttyyn katu- tai puistosuunnitelmaan.

Lisätietoja

Alueellisella jätteiden keräyspisteellä tarkoitetaan kunnan tai tuottajayhteisön järjestämää yhteiseen käyttöön tarkoitettua keräyspistettä sekä jätehuoltorekisteriin merkityn jätteen ammattimaisen kerääjän keräyspistettä.

11 luku: Erinäisiä määräyksiä

57 § Rakennusjärjestyksen valvonta ja kaupungin viranomaisten yhteistyö

Tämän rakennusjärjestyksen valvonta kuuluu sille viranomaiselle, jolla on asiassa toimivalta.

Kaupungin viranomaiset toimivat yhteistyössä, mikäli rakennusjärjestyksen mukaisten tehtävien hoitaminen vaikuttaa toisen viranomaisen tehtäviin.

58 § Poikkeuksen myöntäminen rakennusjärjestyksen määräyksistä

Toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksia tämän rakennusjärjestyksen määräyksistä.

59 § Rakennusjärjestyksen liitteet

Tämän rakennusjärjestyksen liitteenä ovat seuraavat kartat:

1. Merkittävät uomat (Kantakaupunki)
2. Merkittävät kulttuuriympäristöt ja arvokkaat maisema-alueet (Kantakaupunki ja Pohjois-Tampere)
3. Kaupunkivihreän kehittämisalueet (Kantakaupunki)

4. Mustaliuskealueet sekä arseeni- ja fluoridiriskialueet (Kantakaupunki ja Pohjois-Tampere)
5. Tampere-Pirkkalan lentoaseman lentoesterajoituspinnat ja laskeutumisvyöhykkeet (Kantakaupunki)

Toimivaltaisella viranomaisella on tarvittaessa oikeus täydentää ja tarkistaa liitekarttoja ja -asiakirjoja.

60 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys astuu voimaan 1.1.2027 ja sillä kumotaan aiempi, 1.10.2014 voimaan tullut Tampereen kaupungin rakennusjärjestys.